

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó utca 5.

1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/882-8594, fax: 06-1/882-8593

E-mail: dontobizottsag@kt.hu

Ikt.sz.: D.651/19/2016.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - ot.

A Döntőbizottság a „**FER-3331**” Kft. (1132 Budapest, Visegrádi u. 80/a. V/4.) és a **B Build&Trade Kft.** (1172 Budapest, Cinkotai út 49., képviseli: **Dr. Sándor Ügyvédi Iroda, Dr. Sándor Sz. Zsolt ügyvéd**, 1113 Budapest, Bartók B. út 60. I/4., a továbbiakban: kérelmezők) által a **Tiszaszolg 2004 Kft.** (3580 Tiszaújváros, Tisza út 2/F., képviseli: **Mészáros Ügyvédi Iroda, Dr. Nagy Edina alkalmazott ügyvéd**, 3525 Miskolc, Toldi u. 9., a továbbiakban: ajánlatkérő) „A tiszaujvárosi távhő vezetékrendszer rekonstrukciója a 2016. évben” tárgyú közbeszerzési eljárása ellen benyújtott jogorvoslati kérelemnek **részen helyt ad és megállapítja**, hogy az ajánlatkérő **megsértette az 1. kérelmi elem** tekintetében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 112. § (1) bekezdés b) pontjára és a Kbt. 113. § (1) bekezdésre figyelemmel alkalmazandó Kbt. 44. § (1) és (2) bekezdésére és a Kbt. 73. § (1) bekezdés fb) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdés első mondatát, valamint a Kbt. 45. § (1) bekezdését. A **4. kérelmi elem** vonatkozásában 112. § (1) bekezdés b) pontjára és a Kbt. 113. § (1) bekezdésre figyelemmel alkalmazandó Kbt. 45. § (1) bekezdését, továbbá a **6. kérelmi elem** vonatkozásában a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontjára és a Kbt. 113. § (1) bekezdésre tekintettel alkalmazandó Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdés első mondatát, ezért a Döntőbizottság **megsemmisíti** az ajánlatkérő eljárást lezáró és azt követően hozott valamennyi döntését.

A Döntőbizottság a **2. és 5. kérelmi elemeket elutasítja**.

A Döntőbizottság a visszavont **két kérelmi elem** és a **3. kérelmi elem** tekintetében a jogorvoslati eljárást **megszünteti**.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben **2.000.000.-Ft**, azaz kettőmillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar

Államkincstárnál vezetett 10032000-01720361-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára átutalással teljesítse.

A Döntőbizottság kötelezi az *ajánlatkérőt*, hogy a határozat kézbesítésétől számított 8 napon belül fizessen meg a kérelmezők részére egyetemlegesen **75.000.-Ft**, azaz hetvenötezer forint igazgatási szolgáltatási díjat, valamint **100.000.-Ft + 27.000.-Ft Áfa** ügyvédi költséget.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy **978.664.-Ft**, azaz kilencszázhetvennyolcezer-hatszázhatvannégy forintot *térítsen vissza* a kérelmező („FER-3331” Kft.) nevéen lévő 10102718-08077900-01003007 számú számlára a határozat megküldését követő 8 napon belül.

Ezt meghaladóan a felek maguk viselik a jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket.

A határozat ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak nincs helye. A határozat jogorvoslati eljárást megszüntető rendelkezése ellen a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül külön jogorvoslati kérelem terjeszthető elő. A határozat érdemi részének bírósági felülvizsgálatát annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül keresettel lehet kérni. A külön jogorvoslati kérelmet, illetve a keresetlevelet a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címezve, de a Döntőbizottságnál kell benyújtani, vagy a Döntőbizottság részére ajánlott küldeményként postára adni. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet kizárólag elektronikus úton nyújthatja be a jogorvoslati kérelmet, illetve a keresetet.

INDOKOLÁS

A Döntőbizottság a rendelkezésére álló adatok, a közbeszerzési eljárás iratai, valamint a felek írásbeli és tárgyalási nyilatkozatai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

Az ajánlatkérő 2016. április 21-én a rendelkező részben meghatározott építési beruházás tárgyában a Kbt. Harmadik része szerinti - a Kbt. 113. § (1) bekezdésében meghatározott összefoglaló tájékoztatással induló - nyílt közbeszerzési eljárást indított.

Az ajánlatkérő felhívta az érdekelt gazdasági szereplőket, hogy tájékoztassák arról, hogy érdeklődnek-e az eljárás iránt. A felhívás alapján 16 gazdasági szereplő jelezte az érdeklődését.

Az ajánlatkérő 2016. május 5-én küldte meg az ajánlati felhívást és a közbeszerzési dokumentumokat.

Az ajánlatkérő 2016. május 19-én kiegészítő tájékoztatást adott, valamint módosította az ajánlati felhívást és dokumentációt.

A módosított ajánlati felhívás releváns előírásai a következők:

A felhívás 5. pontja szerint a beszerzés tárgya és mennyisége az alábbi volt:

„Tárgya: Tiszaújvárosi távhő vezetékrendszer rekonstrukciója 2016. évben
Mennyisége: Bontási munkák, mélyépítés, földmunka, távfűtési vezetékek építése, védőcsatorna lezárása, út,- járda- és zöldfelület helyreállítása, egyéb munkák, átadás-átvételhez kapcsolódó munkák a műszaki leírásban részletezettek szerint, az alábbi helyszíneken:

1. Tiszaújváros, I/A-I/B-I/C-I/D jelű épületek között fűtési szekunder vezetékpár+HMV és cirkulációs vezeték cseréje;
2. Tiszaújváros, I/E-I/F-I/G-I/H jelű épületek közötti szekunder fűtési vezetékpár, HMV és cirkulációs vezeték cseréje;
3. Tiszaújváros, A2 jelű akna– A4 jelű akna közötti Primer fűtési vezetékpár,
4. Tiszaújváros, A31 jelű aknától a Kollégiumig, Primer bekötő vezetékpár cseréje,
5. Tiszaújváros, B8 jelű akna-201 jelű épület között fűtési szekunder vezetékpár +HMV és cirkulációs vezetékek cseréje;
6. Tiszaújváros, B6 jelű akna-204 jelű épület között primer bekötő vezetékpár cseréje;
7. Tiszaújváros, 278-279-280-281-282-283-283/a jelű épületek között fűtési szekunder vezetékpár + HMV és cirkulációs vezeték cseréje;
8. Tiszaújváros, 218-220-221 jelű épületek között fűtési szekunder vezeték+HMV és cirkulációs vezetékek cseréje;
9. Tiszaújváros; B6-B9 jelű aknák között Primer gerinc vezetékpár cseréje
10. Tiszaújváros, B-1-2 jelű akna-B9 jelű akna között Primer gerincvezeték, valamint a Tisza ABC Primer bekötő vezetékpár cseréje,
11. Tiszaújváros, 1B jelű akna-A2 jelű épület között Primer gerinc vezeték csere az A1 jelű épület bekötő vezetékpár cseréjével együtt;
12. Tiszaújváros, A-IX-19 jelű akna - Közösségi Ház közötti Primer bekötő vezetékpár cseréje;
13. Tiszaújváros, B-12-1 jelű akna-Hunyadi Iskola közötti Primer bekötő vezetékpár, épületek közötti szekunder vezetékpár cseréje,
14. Tiszaújváros, A2 jelű aknától- a Spar körforgalomnál épülő társasházig Primer gerinc vezetékpár kiépítése, cseréje.

A közbeszerzési eljárás tárgyát képező munkák mindösszesen 7200 m összvezeték-hosszúságú, nagyságrendileg 2500 fm nyomvonal-hosszúságú szakaszt érintenek.

Közös Közbeszerzési szójegyzék (CPV):

Fő tárgy: 45000000 - Építési munkák

További tárgyak:

45110000- Épületbontás és bontási munka, földmunka

45111000- Bontási, terepelőkészítési és eltakarítási munka

45111290- Közmű előkészítési munka

45221250- Mélyépítési munkák híd, alagút, akna és aluljáró kivételével

45231110- Csőfektetéssel kapcsolatos építési munkák

45232140- Távfűtés fővezeték építése”

A felhívás 7. pontja alapján a teljesítés határideje: 2016. szeptember 30. napja.

A felhívás 9. pontja szerint az ellenszolgáltatás teljesítése körében az ajánlattevőnek ajánlatát átalányáron történő kivitelezésre kell megtennie.

Az ajánlatkérő többváltozatú (alternatív) ajánlat, valamint részajánlat tételének lehetőségét nem biztosította.

A felhívás 11. pontja értelmében az ajánlatok értékelési szempontja: legjobb ár-érték arány.

Az ajánlatkérő a szerződést a nyertes szervezettel (személlyel), azaz a legjobb ár-érték arányt tartalmazó ajánlatot benyújtó ajánlattevővel köti meg, - vagy a nyertes visszalépése esetén - az ajánlatok értékelése során a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített szervezettel (személlyel), ha őt az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésben megjelölte.

Értékelési szempontok, és azok súlyozása:

Értékelési szempont	Súlyszám
1. Ajánlati ár (nettó HUF)	50
2. Hővezetési tényező mértéke primer és szekunder távhővezeték esetén (max. 0,028 W/mK, a 0,025 W/mK-nél kedvezőbb mértékű hővezetési tényezőre is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	20
3. Hővezetési tényező mértéke HMV-cirkulációs vezeték esetén (max. 0,025 W/mK, a 0,023 W/mK-nél kedvezőbb mértékű hővezetési tényezőre is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	10
4. Egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek száma (min. 1 helyszín, a 3 helyszínnél nagyobb kapacitásra is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	10
5. Garanciavállalás ideje hónapokban (min. 24 hónap, a 60 hónapnál hosszabb garanciavállalásra is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	10

A legjobb ár-érték arányú ajánlat kiválasztásának bírálati szempontja esetén az ajánlatok részszempontok szerinti tartalmi elemeinek értékelése során adható pontszám alsó és felső határa: 1-100

A legjobb ár-érték arányú ajánlat kiválasztásának bírálati szempontja esetén a módszer (módszerek) ismertetése:

Az értékelés minden részszerpont esetén a Közbeszerzések Tanácsa KÉ 2012. évi 61. számában megjelent ajánlása III. fejezet A szakasz 1. pontja szerint arányosítással történik.

Az ajánlatkérő számára az 1., 2. és 3. részszerpont esetén a kisebb vállalás a kedvezőbb, azaz a fordított arányosítás képletét alkalmazza. (Ajánlás III. fejezet A szakasz 1 ba) pont szerint)

Az ajánlatkérő a legkedvezőbb (legalacsonyabb) ajánlati tartalmi elemre a maximális, a többi ajánlatra pedig arányosan kevesebb pontszámot, de legalább a minimális pontszámot adja.

Az ajánlatkérő számára a 4. és a 5. részszerpont esetén a nagyobb értékű vállalás a kedvezőbb, így ezen esetekben az egyenes arányosítás szerint jár el. (Ajánlás III. fejezet A szakasz 1 bb) pont szerint)

Az arányosítás esetén amennyiben a legjobb és a legrosszabb ajánlati elem azonos értékű – azaz mindegyik ajánlati érték azonos – mindegyik ajánlat maximális pontszámot kap az adott részszerpont értékelésekor.

A pontszámok meghatározása két tizedes pontossággal, a kerekítési szabályok szerint történik.

A hővezetési tényező primer és szekunder távhővezeték esetén ajánlati elem vonatkozásában azon legkedvezőbb szint, melyre, és az annál még kedvezőbb vállalásra egyaránt 100 pontot ad az ajánlatkérő 0,025 W/mK

A hővezetési tényező mértéke minimum 0,028 W/mK. Amennyiben ajánlattevő ennél kedvezőtlenebb hővezetési tényezőt ajánl, úgy ajánlatát ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánítja.

A hővezetési tényező HMV-cirkuláció esetén ajánlati elem vonatkozásában azon legkedvezőbb szint, melyre, és az annál még kedvezőbb vállalásra egyaránt 100 pontot ad az ajánlatkérő 0,023 W/mK

A hővezetési tényező mértéke minimum 0,025 W/mK. Amennyiben ajánlattevő ennél kedvezőtlenebb hővezetési tényezőt ajánl, úgy ajánlatát ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánítja.

Az egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek száma ajánlati elem vonatkozásában azon legkedvezőbb szint, melyre, és az annál még kedvezőbb vállalásra egyaránt 100 pontot ad az ajánlatkérő 3 helyszín.

Az egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek száma minimum 1 helyszín. Amennyiben ajánlattevő a minimális számú munkavégzési helyszínt biztosítani nem tudja, úgy ajánlatát ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánítja.

A garanciavállalás ajánlati elem vonatkozásában azon legkedvezőbb szint, melyre, és az annál még kedvezőbb vállalásra egyaránt 100 pontot ad az ajánlatkérő 60 hónap.

A garanciavállalás időtartamának mértéke minimum 24 hónap. Amennyiben ajánlattevő ennél kevesebb időtartamú garanciát vállal, úgy ajánlatát ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánítja.

További útmutató a közbeszerzési dokumentumok I.4. 4 alpontjában található.”

Az ajánlatkérő meghatározta az ajánlati felhívás 12. pontban az kizáró okokat és a megkövetelt igazolási módjaikat, valamint a 13. pontban az alkalmassági minimumkövetelményeket és igazolási módjaikat.

Az ajánlattételi határidő 2016. május 25. napjának 10.00 órája volt.

A felhívás 23. egyéb információk pontja többek között a következő információkat tartalmazta:

„6. Az ajánlatkérő a hiánypótlás lehetőségét a Kbt. 71. §-ában foglaltaknak megfelelően biztosítja. Nem rendel el újabb hiánypótlást, ha a hiánypótlással az ajánlattevő az ajánlatban vagy a részvételi jelentkezésben korábban nem szereplő gazdasági szereplőt von be az eljárásba, és e gazdasági szereplőre tekintettel lenne szükséges az újabb hiánypótlás.

13. Az ajánlattevő ajánlatának részeként köteles benyújtani a közbeszerzési dokumentum mellékleteként megküldött árazatlan költségvetést kitöltve. Az ajánlattevő nem módosíthatja az árazatlan költségvetés egyes tételeit, sem azok tárgya, sem azok mennyisége tekintetében. Az árazatlan költségvetés minden egyes sorát ki kell tölteni.

Az ajánlatkérő a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. §-ra figyelemmel ezúton is jelzi, hogy a közbeszerzési dokumentumokban előforduló meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú termékre, szabványra, műszaki engedélyre műszaki előírásra, műszaki ajánlásra való hivatkozás csak a tárgy, megoldás jellegének, azaz az elvárt cél/funkció/követelmény egyértelmű meghatározása érdekében történt, azzal egyenértékű termék/megoldás is megajánlható. Az ajánlattevő jogosult a megjelölt típussal – paramétereiben legalább – egyenértékű anyag, vagy berendezés megajánlására. Amennyiben az ajánlattevő az árazatlan költségvetésben megjelölt típustól el kíván térni, köteles ajánlatában benyújtani az egyenértékűség bizonyítékait, így különösen az egyenértékűséget igazoló minőségtanúsítványt, műszaki adatlapot, vagy gépkönyvet.

Az egyenértékűséget tehát az ajánlattevőnek az ajánlatában kétséget kizáró módon bizonyítania kell, olyan részletességgel, hogy abból az ajánlatkérő számára az (ti: a követelményeknek való megfelelés/egyenértékűség) egyértelműen megállapítható legyen!”

A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt közbeszerzési dokumentumok az alábbi részeket tartalmazták:

I. RÉSZ: ÚTMUTATÓ AZ AJÁNLATTEVŐK RÉSZÉRE

I.1. Általános információk

I.2. A közbeszerzési eljárásban résztvevők köre

I.3. Az ajánlatok összeállítására vonatkozó tartalmi és formai követelmények

I.4. Az ajánlatok beadása, felbontása és elbírálása

II. RÉSZ: NYILATKOZAT-MINTÁK

III. RÉSZ: SZERZŐDÉS-TERVEZET

IV. RÉSZ: MŰSZAKI DOKUMENTÁCIÓ

1. Műszaki leírás
2. Árazatlan költségvetés
3. Tervek

- I.3. Az ajánlatok összeállítására vonatkozó tartalmi és formai követelmények
2. Az ajánlat részeként benyújtandó igazolások, nyilatkozatok jegyzéke (Kbt. 57. § (1)).

Az ajánlatoknak az alábbi iratokat kell az alábbi sorrend szerint tartalmaznia:

2.14. Beárazott költségvetés. A beárazott költségvetés nem térhet el a kiadott árazatlan költségvetés szerkezetétől. Az ajánlatkérő érvénytelennek minősíti az ajánlatot, amennyiben a beárazott Tételjegyzék (árazatlan költségvetés) bármiben eltér a közbeszerzési dokumentum részét képező Tételjegyzéktől (árazatlan költségvetés), kivéve az ajánlattevő által kitöltött árteteleket. Felhívta az ajánlattevők figyelmét, hogy a Tételjegyzéket (árazatlan költségvetés) nettó értéken számítva kell beárazni mind az egységárak, mind az összár tekintetében. A bruttó értéket a költségvetési főösszesítő(kö)n kell megadni.

2.15. Szakmai ajánlat: Az ajánlattevő szakmai ajánlatában köteles bemutatni az általa tett, értékelési szempontok alá eső vállalások megalapozottságát, különös részletességgel a hővezetési tényezőkre és a helyszínekre vonatkozó vállalása megvalósíthatóságát.

I.4. Az ajánlatok beadása, felbontása és elbírálása

3. Hiánypótlás és felvilágosítás kérése:

„Az ajánlatkérő az ajánlattevők részére a hiánypótlás lehetőségét a Kbt. 71. §-ában meghatározottak szerint biztosítja. Az ajánlatkérő nem rendel el újabb hiánypótlást, ha a hiánypótlással az ajánlattevő az ajánlatban vagy a részvételi jelentkezésben korábban nem szereplő gazdasági szereplőt von be az eljárásba, és e gazdasági szereplőre tekintettel lenne szükséges az újabb hiánypótlás.

A hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak. A hiánypótlás során az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben szereplő iratokat - ideértve a 69. § (4)-(5) bekezdése szerint benyújtandó dokumentumokat is - módosítani és kiegészíteni is lehet.

Amíg bármely ajánlattevő vagy részvételre jelentkező számára hiánypótlásra vagy felvilágosítás nyújtására – az ajánlatkérő által kiadott felszólításban, illetve értesítésben megjelölt - határidő van folyamatban, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező pótolhat olyan hiányokat, amelyekre nézve az ajánlatkérő nem hívta fel hiánypótlásra.

Az ajánlatok elbírálása során az ajánlatkérő írásban és a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett, határidő megadásával felvilágosítást kérhet az

ajánlatokban található, nem egyértelmű kijelentések, nyilatkozatok, igazolások tartalmának tisztázása érdekében.

A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:

a) nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és
 b) az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.”

4. Az ajánlatok elbírálása, értékelése

„Az ajánlatok bontását követően az ajánlatkérő által létrehozott Bíráló Bizottság megkezdi az ajánlatok részletes értékelését, összhangban a Kbt. előírásaival, az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekkel.

Az elbírálásra irányadó szabályok:

Aránytalanul alacsony ár, illetve lehetetlen vagy túlzottan alacsony/magas kötelezettségvállalást tartalmazó ajánlati elem vizsgálata

Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

Az ajánlatkérő a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdése alapján tájékoztatást kér arra is, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes - az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező - költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. Az ajánlatkérő az ajánlattevő által nyújtott indokolás gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőségének vizsgálata során figyelembe veszi az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértékét, és amennyiben az ajánlatban alkalmazott rezsioradíj annál alacsonyabb, különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmény fennállását.

A jogszabály értelmében, amennyiben a rezsioradíj mértéke az eljárásban a Kbt. 76. §-a szerint önállóan értékelésre kerül, aránytalanul alacsony árajánlatnak minősül, ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb az Építőipari

Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértékénél.

Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról.

Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás, illetőleg a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- b) a választott műszaki megoldásra,
- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás, illetőleg szolgáltatás eredetiségére,
- e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabéerekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.

Az ajánlatkérő az állami támogatás miatt kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot csak abban az esetben nyilváníthatja érvénytelennek, ha ezzel kapcsolatban előzetesen írásban tájékoztatást kért az ajánlattevőtől, és ha az ajánlattevő nem tudta igazolni, hogy a kérdéses állami támogatást jogszerűen szerezte. Az ezen okból érvénytelen ajánlatokról az ajánlatkérő köteles tájékoztatni - a Közbeszerzési Hatóságon keresztül - az Európai Bizottságot.

A fentebb megjelölt eljárásrendet megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha az ajánlatnak valamely egyéb eleme tartalmaz teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást. Ebben az esetben az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy az adott kötelezettségvállalás teljesíthető.”

A közbeszerzési dokumentáció tartalmazta a szerződéstervezetet is.

Az ajánlatkérő közölte, hogy a jelen szerződésre és a szerződésben nem rendezett kérdések kapcsán az alábbi jogszabályok vonatkozó rendelkezései az irányadóak:

- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény,
- az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (Étvr.),
- az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet,
- az építőipari tevékenységre, illetve kivitelezésre kötelezően alkalmazandó szabványok, továbbá azok a szabványok, amelyek a gondos kivitelezői tevékenység során az építőipari kivitelezési tevékenységre általában irányadók, továbbá
- a Polgári Törvénykönyv,
- a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény,
- 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet,
- egyes nyomvonal jellegű építményszerkezetek kötelező alkalmassági idejéről szóló 12/1988. (XII. 27.) ÉVM–IpM–KM–MÉM–KVM rendelet.

A 2016. május 25-i ajánlattételi határidőre 8 ajánlattevő nyújtotta be az ajánlatát. Az ajánlatkérő az ajánlatok bontásának megkezdése előtt ismertette a szerződés teljesítéséhez rendelkezésre álló anyagi fedezet összegét, amely nettó 287.643.741.-Ft volt.

Ajánlatot a következő gazdasági szereplők nyújtottak be az alábbi vállalatokkal:

	1. Ajánlati ár (nettó HUF)	2. Hővezetési tényező mértéke primer és szekunder távhővezeték esetén (max. 0,028 W/mK, a 0,025 W/mK-nél kedvezőbb mértékű hővezetési tényezőre is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	3. Hővezetési tényező mértéke HMV-cirkulációs vezeték esetén (max. 0,025 W/mK, a 0,023 W/mK-nél kedvezőbb mértékű hővezetési tényezőre is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	4. Egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek száma (min. 1 helyszín, a 3 helyszínnél nagyobb kapacitásra is a maximális pontszám kerül kiosztásra)	5. Garanciavállalás ideje hónapokban (min. 24 hónap, a 60 hónapnál hosszabb garanciavállalásra is a maximális pontszám kerül kiosztásra)
Súlyszám	50	20	10	10	10
SADE-Magyarország Mélyépítő Kft.	188.300.000	0,023	0,021	3	60

„VDD” Konzorcium (VIA-AQUA Kft., DMT-BAU Kft., DMT Gátépítő Kft.)	241.160.556	0,025	0,023	3	60
Triut Építőipari Kft. és VABEKO Kft.	289.718.315	0,024	0,0229	4	60
BO-TO-Bau Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	239.109.411	0,023	0,0214	3	60
KIM-TECH Kft.	213.785.317	0,0243	0,0229	3	60
Bau-Vill Épker Kft.	159.481.535	0,0243	0,0219	3	60
Kraftszer Kft.	168.967.421	0,023	0,0214	3	60
Kérelmezők	186.539.000	0,0243	0,0219	3	60

A Bau-Vill Épker Kft. ajánlata 64-65. oldalain mutatta be a vállalása megalapozottságát, humán és gépi erőforrásait.

A Bau-Vill Épker Kft. ajánlata 67-150. oldalait – a beárazott költségvetést teljes terjedelemben – üzleti titoknak minősítette.

Az ajánlatkérő a beérkezett ajánlatokat megvizsgálta és a Kbt. 71. § (1) és a 72. § (1) bekezdése alapján 2016. május 27-én hiánypótlást, felvilágosítást és indokolást kért.

„II. Ajánlatkérő a Bau-Vill Épker Kft. ajánlata vonatkozásában hiánypótlást és indokolást kér az alábbiak szerint:

II.1. Hiánypótlás

1. Az ajánlatkérő megállapította, hogy az ajánlattevő az ajánlatában a beárazott költségvetést teljes terjedelmében üzleti titokká nyilvánította, azonban ennek indokolását elmulasztotta.

(...)

Az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevőt, hogy a rendelkezésre bocsátott határidőn belül Kbt. 71. § (1) bekezdés alapján hiánypótlás keretében csatoljon ajánlatához olyan indokolást, amely részletesen alátámasztja, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet.

2. Az ajánlatkérő megállapította, hogy az ajánlattevő ajánlatában a szakmai ajánlata részeként a 2., 3. és 4. részszempont vonatkozásában bemutatta, pontosabban megfelelő dokumentumokkal alátámasztotta azok megalapozottságát, azonban nem mutatta be az 1. és 5. részszempont megalapozottságát.

A közbeszerzési dokumentumok előírásai között a I.3.2. pont 2.15. alpontjában előírta, hogy az ajánlattevő szakmai ajánlatában köteles bemutatni az általa tett, értékelési szempontok alá eső vállalások megalapozottságát, különös részletességgel a hővezetési tényezőkre és a helyszínekre vonatkozó vállalása megvalósíthatóságát.

Ez alapján valamennyi értékelési szempont alá eső vállalás megalapozottságát köteles az ajánlattevő rövid szöveges formában bemutatni, ennek keretében kifejtetni, hogy milyen szempontok és körülmények figyelembe vételével tették meg vállalásukat.

Az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevőt, hogy a rendelkezésre álló határidőn belül Kbt. 71. § (1) bekezdés alapján hiánypótlás keretében csatolja ajánlatához az 1. és 5. értékelési részszerzőpont alá eső vállalása megalapozottságát bemutató szakmai ajánlatot.

II.2. Indokoláskérés

1. Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kérjük, szíveskedjen megadni, hogy ajánlatában milyen összegű rezsióradíjjal számolt, és a rezsióradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsióradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. (A rezsióradíj meghatározását a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. § h) pontja tartalmazza.)

2. Az „I. Bontás, helyreállítás” tételcsomagon belül a 7. pont szerinti tétel („Út és járda betonozása 2 m szélességig”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.

3. A „II. Földmunka” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („Árok földkitermelése közművesített területen kézi erővel”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.

4. A „III. Csővezeték bontása” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.

5. A „IV. Technológiai csőszerelés” tételcsomagon belül a 3. pont szerinti tétel („Előszigetelt acélcső L=12m anyaga: P235GH 150/250”) és a 46. pont szerinti tétel („Hegesztési varratok röntgenes vizsgálata”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban. A beépítésre kerülő anyagok közül igazolja az előszigetelt acélcső L=12m anyaga: P235GH vonatkozásában annak beszerzési árát.

IV. Az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlata vonatkozásában hiánypótlást és indokolást kért az alábbiak szerint:

IV.2. Indokoláskérés

1. Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kérjük, szíveskedjen megadni, hogy ajánlatában milyen összegű rezsiorádjival számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. (A rezsioradíj meghatározását a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. § h) pontja tartalmazza.)
2. Az „I. Bontás, helyreállítás” tételcsomagon belül a 7. pont szerinti tétel („Út és járda betonozása 2 m szélességig”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.
3. A „II. Földmunka” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („Árok földkitermelése közművesített területen kézi erővel”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.
4. A „III. Csővezeték bontása” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.

V. Az ajánlatkérő a Kraftszer Kft. ajánlata vonatkozásában hiánypótlást és indokolást kér az alábbiak szerint:

V.1. Hiánypótlás:

2. Az ajánlatkérő megállapította, hogy az ajánlattevő ajánlatában a szakmai ajánlata részeként a 2. és 3. részszerzőpont vonatkozásában bemutatta, pontosabban megfelelő dokumentumokkal alátámasztotta azok megalapozottságát, azonban nem mutatta be az 1., 4. és 5. részszerzőpont megalapozottságát.

A közbeszerzési dokumentumok előírásai között a I.3.2. pont 2.15. alpontjában előírta, hogy az ajánlattevő szakmai ajánlatában köteles bemutatni az általa tett, értékelési szempontok alá eső vállalások megalapozottságát, különös részletességgel a hővezetési tényezőkre és a helyszínekre vonatkozó vállalása megvalósíthatóságát.

Ez alapján tehát valamennyi értékelési szempont alá eső vállalás megalapozottságát köteles az ajánlattevő rövid szöveges formában bemutatni, ennek keretében kifejteni, hogy milyen szempontok és körülmények figyelembe vételével tették meg vállalásukat.

Az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevőt, hogy a rendelkezésére álló határidőn belül Kbt. 71. § (1) bekezdés alapján hiánypótlás keretében csatolja ajánlatához az 1., 4. és 5. részszerzőpont megalapozottságát bemutató szakmai ajánlatot.

V.2. Indokoláskérés:

1. Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kérjük, szíveskedjen megadni, hogy ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. (A rezsioradíj meghatározását a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. § h) pontja tartalmazza.)
2. Az „I. Bontás, helyreállítás” tételcsomagon belül a 7. pont szerinti tétel („Út és járda betonozása 2 m szélességig”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.
3. A „II. Földmunka” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („Árok földkitermelése közművesített területen kézi erővel”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.
4. A „III. Csővezeték bontása” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.
5. A „IV. Technológiai csőszerelés” tételcsomagon belül a 3. pont szerinti tétel („Előszigetelt acélcső L=12m anyaga: P235GH 150/250”) és a 46. pont szerinti tétel („Hegesztési varratok röntgenes vizsgálata”) vonatkozásában mutassa be ajánlatát egységárelemzéssel, illetve a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban. A beépítésre kerülő anyagok közül igazolja az előszigetelt acélcső L=12m anyaga: P235GH vonatkozásában annak beszerzési árát.”

A Bau-Vill Épker Kft. az előírt határidőben benyújtotta a hiánypótlását. Ennek 3. oldalán nyilatkozott, hogy a hiánypótlása **4-37. oldala** - teljes terjedelemben - üzleti titok.

Az 5. oldalon a hiánypótlás üzleti titokká nyilvánításáról szóló indokolás tartalmazta az ajánlata tételes költségvetése titkosítására vonatkozó érveit.

A hiánypótlás és indokolás teljes körű titkosításához indokai változatlanok, azt ismételni nem kívánta.

A hiánypótlás indokolásában szereplő tények a korábban részletezett okok folytán olyan információkat tartalmaztak (árképzési módja, T & P Beton Kft árajánlata, MINELL Kft árajánlata, PURECON Plus Kft árajánlata, stb.), melyek nyilvánosságra hozatala a már ismertetett okok miatt üzleti sérelmeket okozhat.

Ezért indokolt a hiánypótlás, indokolás teljes terjedelmének titkosítása.

A dokumentum 7. oldalán az ajánlati költségvetés üzleti titokká nyilvánításáról szóló indokolás szerint „az ajánlatában szereplő beszállítói árak - különös tekintettel az előszigetelt acélcsővek, pex csövek és idomok árajánlatára - egyedileg, jelen projekthez és részére lettek kialakítva. A költségvetés és az abban szereplő anyagárak nyilvánosságra hozása jelentős hátrányt okozhat a beszállítónak a későbbi, az ajánlattevő által nem érintett projektek pályázati árainak kialakításánál.

A részére kialakított beszállítói áraknál figyelembe lett véve az elmúlt időszak megbízható üzleti kapcsolata, a projekt volumene, egyebek. A költségvetési árak nyilvánosságra hozása esetén a későbbi pályázatok során, a megismert áraink révén üzleti ellenfeleink előnyhöz juthatnak - hiszen minden jelen pályázati szereplő árát nem tudja megismerni - ezzel csökkentve nyerési esélyét, jelentős hátrányt okozva számára.

Az ajánlata költségvetésében szereplő egységárak tájékoztatást adhatnak más ajánlattevőnek - a költségvetésbe való betekintés révén - a kivitelezés során alkalmazott munkamódszereire, munkaszervezésre, technológiára vonatkozóan, melyeket alkalmazva a későbbi eljárások során előnyt szerezhettek vele szemben, ezzel is csökkentve nyerési esélyeit, jelentős hátrányt okozva.

A fenti tételek minden költségvetésben szerepelnek, ezért volt indokolt a költségvetés teljes terjedelmének titkosítása.”

A Kraftszer Kft. hiánypótlás 3-4. oldalán az alábbi nyilatkozatot tette:

„Az ajánlati ár (1. számú részszerpont) vonatkozásában előadta, hogy a beszerzés tárgyának teljes körű elvégzésére tett ajánlati árát az ajánlatkérő által biztosított tételes költségjegyzék (B&Q lista) megfelelő kitöltésével tette meg.

E körben az árképzés vonatkozásában az alábbi szempontokra volt figyelemmel:

- Anyag jellegű tényköltségek
- Szükséges minőségellenőrzések díja
- Fizikai dolgozók költségei
- Gépköltségek
- Projektirányítás és ügyviteli költségek
- Fuvarozási és rakodási költségek
- Helyszíni munkavédelmi és őrzési költségek.

A rezszi óradíjak kiszámításakor az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezszi óradíj elemeit képező költségeket az 1. számú mellékletben részletezett módon vette figyelembe.

Az egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek száma értékelési részszerpont (4. számú részszerpont) vonatkozásában előadta, hogy a vállalását arra figyelemmel tette meg, hogy múltbeli projektjeinek tapasztalatából kiindulva (előzőleg csatolt referenciaigazolás), ahol egyidejűleg több munkaterületen is folyamatos is munkavégzés volt (2xDN600/800 3,2 km hosszban, egyidejűleg 3-4 munkaterületen), állította össze a 4. számú melléklet

szerinti ütemtervet, melynek elvégzéséhez a megfelelő erőforrással rendelkezik.”

A Kraftszer Kft. hiánypótlása 5. oldalán ütemtervet csatolt az egyidejűleg több munkaterületen történő munkavégzés bemutatására.

A hiánypótlás 6-8. oldala tartalmazta az 5 költségvetési tétel vonatkozásában bemutatott egységárelemzést.

A hiánypótlás 9. oldala tartalmazta az alkalmazott rezsioradíj kibontását az alábbiak szerint:

23.	1-22. Összesen	3727
24.	Produktivitási érték (ledolgozott napok alapján)	89,97%
25.	Improduktív órák költsége (23. sor x 1,00 - 0,8716 = 0,1284)	374
26.	Veszteségidő aránya	4,94%
27.	Veszteségidő költsége (23. sor x 0,065)	184
28.	Elvárt eredmény	5,02%
29.	Elvárt eredmény értéke (23+25+27. sor összesen x 0,02)	215
30.	Mindösszesen (23+25+27+29. sor)	4500

A kérelmezők az indokoláskérésre az 1. számú mellékletben csatolták a rezsioradíjak bemutatását, a rezsioradíj elemeit képező költségek meghatározását.

Közölték, hogy az általuk alkalmazott rezsioradíj magasabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértéke. Ajánlatuk nem tartalmaz sem aránytalanul alacsony árat, sem aránytalanul alacsony költséget, az megfelel az irányadó környezetvédelmi, szociális és munkaügyi követelményeknek és valamennyi alkalmazandó jogszabálynak.

Az ajánlatkérő a tárgyi eljárásban átalányáras vállalkozási szerződést kíván kötni, ezzel összhangban a summa nettó vállalási ár képezi az 1. számú bírálati részszempontot. Ennél fogva - átalányáras szerződés lévén - szakmai álláspontjuk szerint valamint a Döntőbizottsági gyakorlatot is figyelembe véve, nem kérhető sem árindokolás sem egységárelemzés a kiadott költségvetés egyes soraira nézve.

Ugyanakkor - eleget téve a Kbt. által alapelvei szinten rögzített jóhiszeműség és tisztesség követelményének -, 2., 3., 4. számú mellékletben csatolták egységárelemzésüket.”

1. melléklet: rezsioradíj kimutatás

	A	B
1.	Megnevezés	egy munkaóra számított érték, Ft/óra
2.	Alapbér [havi 129 000 Ft alapbérrel (garantált bérminimum) és 174 munkaórával számolva]	741
3.	Pótlékok, kiegészítő fizetés	0
	Foglalkoztatói járulékok:	
4.	- Szociális hozzájárulási adó 27%	200
	- Szakképzési hozzájárulás 1,5%	11
5.	Szállásköltség	0
6.	Csoportos személyszállítás	4
7.	Védőruha, védőfelszerelés	15
8.	Munkahelyi szociális szolgáltatás	0
9.	Munkaegészségügyi szolgáltatás	32
10.	Munkavédelmi költség	12
11.	Ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége	109
12.	Rezsianyag, munkahelyi energia költség	24
13.	Felvonulás, munkahelyi berendezkedés, ideiglenes létesítmények költsége	7
14.	Szerszámhasználat	7
15.	Értékcsökkenési leírás	22
16.	Nyomtatvány, írószer	3
17.	Postaköltség	2
18.	Telefonköltség	2
19.	Bankköltség	5
20.	Egyéb szolgáltatás:	
	- minőségbiztosítás, környezetvédelem	2
21.	Kötelező adók, járulékok:	
	- iparüzési adó 2%	80
	- innovációs járulék 0,3%	0
22.	Biztosítások	5
23.	1-22. Összesen	1201
24.	Produktivitási érték (ledolgozott napok alapján)	87,16%
25.	Improduktív órák költsége	1200,1

	(23. sor x 1,00 - 0,8716 = 0,1284)	
26.	Veszteségidő aránya	6,50%
27.	Veszteségidő költsége (23. sor x 0,065)	78,1
28.	Elvárt eredmény	2,00%
29.	Elvárt eredmény értéke (23+25+27. sor összesen x 0,02)	49,6
30.	Mindösszesen (23+25+27+29. sor)	2529

A kérelmezők a 2. sz. mellékletben mutatták be az egységárelemzésüket.

I. 7. Út és járda betonozása 2 m szélességig C12-24/FN

$$\text{díj } 705.- \text{ Ft/ó} \times 2,43 \text{ ó/m}^3 = 1713.- \text{ Ft/m}^3 < 2910.- \text{ Ft/m}^3$$

II.1. Árok földkiemelése közművesített területen kézi erővel

$$\text{díj } 705.- \text{ Ft/ó} \times 2,09 \text{ ó/m}^3 = 1473.- \text{ Ft/m}^3 < 1500.- \text{ Ft/m}^3$$

III.1. VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése "K" tétel

$$\text{díj } 1 \text{ m}^2 \text{ fedlap bontás: } 1330.- \text{ Ft/ó} / 9 \text{ db/ó} = 148.- \text{ Ft/m}^2$$

$$1 \text{ m}^2 \text{ fedlap helyreállítás: } 1330.- \text{ Ft/ó} / 7 \text{ db/ó} = 190.- \text{ Ft/m}^2$$

$$\text{díj költség: } 338.- \text{ Ft/m}^2 < 350.- \text{ Ft/m}^2.$$

Az ajánlatkérő a beérkezett hiánypótlásokat és indokolásokat megvizsgálta, melyek vonatkozásában a Kbt. 44. § (4) bekezdése és a 72. § (3) bekezdése alapján 2016. június 7-én hiánypótlást és további kiegészítő indokolást kért az alábbiak szerint:

„Bau-Vill Épker Kft.

I.1. Hiánypótlás

Az ajánlatkérő felhívta az ajánlattevőt az ajánlatában található szakmai ajánlat vonatkozásában hiánypótlásra akként, hogy csatolja ajánlatához az 1. és 5. értékelési részszerzőpont alá eső vállalása megalapozottságát bemutató szakmai ajánlatot, valamint az ajánlatában üzleti titokként jelölt részek vonatkozásában csatoljon ajánlatához olyan indokolást, amely részletesen alátámasztja, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet.

Az ajánlattevő a kért hiánypótlást teljesítette, azonban a megadott hiánypótlást és indokolást annak 4. oldalától a 37. oldaláig teljes egészében üzleti titokká minősítette.

Ez alapján megállapította, hogy az üzleti titokként kezelni kívánt adatok, információk közül nem valamennyi közölt adat, információ esik a törvény által rögzített üzleti titok definíciója alá, azok nem minősülnek üzleti titoknak a Kbt. 44. § (1) (2) bekezdés e) pontja szerint.

Ezen túlmenően a Kbt. és a Ptk. vonatkozó rendelkezése értelmezéséből adódóan az üzleti titokhoz csatolt indokolás nem esik a törvény által rögzített üzleti titok definíciója alá a Kbt. 44. § (4) bekezdésére tekintettel.

Az ajánlatkérő felhívta az ajánlattevőt, hogy úgy adja meg indokolását, illetve úgy jelölje meg az üzleti titok körét, hogy a benyújtott dokumentumban szereplő adatok, információkat minősítse helyesen, csak és kizárólag a törvényi előírások által üzleti titoknak minősített adatokat nyilvánítsa üzleti titoknak, figyelemmel a Kbt. 44. § előírásaira.

Indokoláskérés

Az ajánlatkérő a megadott indokolás alapján a rezsióradíj kalkuláció vonatkozásában megállapította, hogy az ajánlattevő által alapbér költségként beállított összeg nem áll összhangban a foglalkoztatói járulékok költségként beállított összegekkel. Az alapbér vonatkozásában beállított összeg alapján Az ajánlatkérő feltételezte, hogy az ajánlattevő egyszerűsített foglalkoztatás keretében kívánja biztosítani a munkavégzéshez szükséges humán erőforrást, azonban a foglalkoztatói járulékok vonatkozásában beállított összegek a normál munkaviszonyban történő foglalkoztatáshoz kapcsolódnak.

Amennyiben normál munkaviszonyban történő foglalkoztatás keretében kívánja biztosítani a munkavégzéshez szükséges humán erőforrást, a minimálbér és a garantált bérminimum jogszabályban rögzített minimális mértékére eltér egymástól.

Az ajánlatkérő felhívta az ajánlattevőt, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján további kiegészítő indokolás keretében fejtse ki a fentiekben leírt eltérés okát, szükség esetén a megadott indokolással együtt csatolja be az újabb, korrigált rezsióradíj kalkulációját.”

Az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlata vonatkozásában további kiegészítő indokolást kért, mivel a benyújtott indokolás alapján a rezsióradíj kalkuláció vonatkozásában feltételezte, hogy az improduktív órák költsége elnevezésű sorban számítási hiba történt, amely alapján az ajánlattevő által megjelölt rezsióradíj mértéke több mint 1.000.- Ft összeggel eltérhet negatív irányba.

A kérelmezők az indokolás kérés körében kifejezetten akként nyilatkoztak, hogy az általuk kalkulált rezsióradíj magasabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyiért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsióradíj mértéke.

A Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján további kiegészítő indokolás keretében fejtse ki a fent leírt eltérés okát, szükség esetén a megadott indokolással együtt csatolja be az újabb, korrigált rezsióradíj kalkulációját.

A kérelmezők az indokolás megadása során rögzítették azon álláspontjukat, mely szerint az ajánlatkérő nem kérhet árindokolást, illetve egységárelemzést a kiadott költségvetés egyes soraira nézve.

Az ajánlatkérő ezzel ellentétes álláspontja alátámasztására hivatkozott a D.61/11/2011. számú döntőbizottsági határozatra, amely szerint: „(...) a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás esetében áll fenn indokoláskérési kötelezettség, ebből következően az ellenszolgáltatás teljes végösszegét, tehát az összesített ellenszolgáltatást kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az kirívóan alacsony-e. Egyes közbelső tételek árai nem alapozzák meg összegükben az indokoláskérési kötelezettség beálltát, kizárólag abban az esetben áll fenn ajánlatkérő kötelezettsége, ha az összesített ellenszolgáltatás tekinthető kirívóan alacsonynak. Amennyiben a teljes ajánlati ár minősül kirívóan alacsony ellenszolgáltatásnak, az ajánlatkérőt terheli az emiatti indokoláskérési kötelezettség.”

A benyújtott indokolások ismeretében a Kbt. 86. § (3) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek vizsgálati kötelezettsége van, melynek keretében ajánlatkérő az indokolás és a rendelkezésre álló iratok alapján köteles meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, amennyiben a megalapozott döntéshez szükséges, további tájékoztatást kérhet az érintett az ajánlattevőtől a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan.”

Ebből tehát megállapítható, hogy az ajánlatkérő abban az esetben nem kérhet árindokolást, illetve egységárelemzés, amennyiben csak az egyes ajánlati elemek minősülnek aránytalanul alacsonynak, azonban az ellenszolgáltatás teljes végösszege nem minősül aránytalanul alacsonynak (a döntőbizottsági határozat szerinti terminológiával nem minősül kirívóan alacsonynak).

A jelenleg hatályos Kbt. 72. §-a azonban az előző Kbt. rendelkezéseivel ellentétben nem határozza meg az aránytalanul alacsony ár fogalmát, ezért az ajánlatkérő jogosult eldönteni, hogy az adott közbeszerzési eljárásban hogyan határozza meg, mely ajánlatok minősülnek aránytalanul alacsonynak.

Az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárásban a közbeszerzésnek a bontási jegyzőkönyvben is rögzített nettó 287.643.741.- Ft összeghez képest a 20 %-kal történő eltérést minősítette aránytalanul alacsonynak, ezért indokolást kért mindazon ajánlattevőktől, akiknek az ajánlati ára nem haladta meg a 230.114.993.- Ft összeget.

Mivel tehát a kérelmezők ajánlata az ajánlatkérő által meghatározott módszer alapján aránytalanul alacsonynak minősül (figyelemmel arra, hogy az értékelés alá eső ajánlati ára közel 35 %-kal eltér a közbeszerzés becsült értékétől), köteles volt az ajánlati ár megalapozottsága vizsgálata körében indokolást kérni. E körben köteles volt meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, amennyiben a megalapozott döntéshez szükséges, további tájékoztatást kérhet az érintett ajánlattevőtől a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan.

Az ajánlatkérő a Kraftszer Kft. ajánlata vonatkozásában további kiegészítő indokolást kér az alábbiak szerint:

„A beadott indokolás alapján az egységárelemzés vonatkozásában megállapította, hogy a rendelkezésre bocsátott adatok alapján nem tudta

kétséget kizáró módon megítélni az indokolás elfogadhatóságát, ezáltal pedig az ajánlati árának megalapozottságát, mivel nem kellő részletességgel adta meg egységárelemzését.

A Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján további kiegészítő indokolás keretében teljes részletességgel adja meg egységárelemzését az „I. Bontás, helyreállítás” tételcsomagon belül a 7. pont szerinti tétel (Út és járda betonozása 2 m szélességig), a „II. Földmunka” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel (Árok földkitermelése közművesített területen kézi erővel), valamint a „III. Csővezeték bontása” tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel („VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése”) vonatkozásában a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti bontásban.”

A Bau-Vill Épker Kft. benyújtotta a hiánypótlást:

A benyújtott dokumentumok 4. oldalán az ajánlati költségvetés üzleti titokká nyilvánításáról a következőket közölte.

„Az ajánlatunkban szereplő beszállítói árak - különös tekintettel az előszigetelt acélcsövek, pex csövek és idomok árajánlatára - egyedileg, jelen projekthez és Társaságunk számára lettek kialakítva. A költségvetés és az abban szereplő anyagárak nyilvánosságra hozása jelentős hátrányt okozhat beszállítónak a későbbi, Pályázó által nem érintett projektek pályázati árainak kialakításánál.

A részére kialakított beszállítói áraknál figyelembe lett véve az elmúlt időszak megbízható üzleti kapcsolata, a projekt volumene, egyebek. A költségvetési árak nyilvánosságra hozása esetén a későbbi pályázatok során, a megismert áraink révén üzleti ellenfeleink előnyhöz juthatnak - hiszen minden jelen pályázati szereplő árát nem tudja megismerni - ezzel csökkentve nyerési esélyeinket, így jelentős hátrányt okozva számunkra.

Az ajánlat költségvetésében szereplő egységárak tájékoztatást adhatnak más pályázóknak - a költségvetésbe való betekintés révén - a kivitelezés során alkalmazott munkamódszereinkre, munkaszervezésre, technológiára vonatkozóan, melyeket alkalmazva a későbbi pályázatok során előnyt szerezhettek vele szemben, ezzel is csökkentve nyerési esélyeinket, így jelentős hátrányt okozva számunkra. Fenti tételek minden költségvetésben szerepelnek, ezért volt indokolt a költségvetés teljes terjedelmének titkosítása.”

Az ajánlattevő a 7. oldalon közölte, hogy az „(...) ajánlatunk részeként benyújtott hiánypótlás és további kiegészítő indokolás alábbi dokumentumai nyilvánosságra hozatalát kifejezetten megtiltjuk, azt üzleti titoknak minősítjük.

Üzleti titoknak minősített dokumentumok:

- Indokolás a hiánypótlás- további kiegészítő indokolás üzleti titokká nyilvánításáról.
- Rezsioradíj számítás segédmunkásra és szakmunkásra vonatkozóan,
- Egységár elemzések az indokolás kérés 2-5.pontjára vonatkozóan,
- Egyéb iratok teljes terjedelemben.

Az üzleti titok az ajánlat **9-36. oldaláig** terjed.”

A 9. oldalon a hiánypótlás és indokolás üzleti titokká nyilvánításáról az alábbiakat tartalmazta az indokolás.

„A „Tiszaújváros távhő vezetékrendszer rekonstrukciója 2016. évben” pályázat tételes költségvetése titkosítására vonatkozóan előadtuk érveinket.

A fenti pályázat hiánypótlás és indokolás teljes körű titkosításához indokaink változatlanok, azt ismételni nem kívánjuk.

A hiánypótlás, indoklásban szereplő tények a korábban részletezett okok folytán olyan információkat tartalmaznak (árképzés módja, T & P Beton Kft árajánlata, MINELL Kft árajánlata, PURECON Plus Kft árajánlata, stb.), melyek nyilvánosságra hozatala a már ismertetett okok miatt üzleti sérelmeket okozhatnak.

Ezért indokolt a hiánypótlás, indokolás teljes terjedelmének titkosítása.”

A Kraftszer Kft. hiánypótlásában bemutatta a költségvetési tételek vonatkozásában a kért egységárelemzést.

„Ajánlatunk egységárait az ÉMIR (Építőipari Műszaki Iránynormák) kiadvány normáinak felhasználásával, a kivitelezői tapasztalatok beépítésével, a beszállítói árak figyelembe vételével, rezsi óradíjunk alkalmazásával, a piaci körülmények figyelembe vételével, a következők szerint alakítottuk ki:

2./ Költségvetési tételek indoklása:

I. BONTÁS, HELYREÁLLÍTÁS:

I. 7. Út és járda betonoszása 2 m szélességig C12-24/FN

(...)

díj egységár 4.895,00.- Ft/m³

szakember költsége segéd munkás költsége 0,5 ó x 4500.- Ft/ó 2250,00.- Ft/m³

kézi vibrációs henger költsége 0,28 műó x 2500.- Ft/műó 700,00.- Ft/m³

vízszállító-locsoló jármű költsége 0,003 műó x 29.500.- Ft/műó 88,50.- Ft/m³

tömörítő lap költsége 0,14 műó x 9000.- Ft/műó 1260,00.- Ft/m³

többlet anyagmozgatás költségét a segéd munkás költsége tartalmazza

Vállalkozói fedezet 596,50.- Ft/m³

II. FÖLDMUNKA

II.1. Árok földkiemelése közművesített területen kézi erővel

(...)

díj egységár: 1.049,00.- Ft/m³

segéd munkás költsége 0,2 ó x 4500 Ft/ó 900,00.- Ft/m³

Vállalkozói fedezet 149,00.- Ft/m³

III. CSŐVEZETÉK BONTÁSA

III.1. VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése "K" tétel

anyag egységár: 0,00.- Ft/m³

díj egységár: 549,00.- Ft/m³

segédmunkás költsége 0,05 ó x 4500 Ft/ó	226,00.- Ft/m ³
kotró költsége 0,03 műó x 8500 Ft/műó	255,00.- Ft/m ³
Vállalkozói fedezet	68,00.- Ft/m ³

A kérelmezők az indokoláskérésre az alábbi választ adták:

Az ajánlatkérő 2016. június 7. napján kelt hiánypótlási felhívásában és további kiegészítő indokoláskérésében foglaltak alapján ellenőrizték a korábban elkészített és beadott indokolásban található rezsióradíj kalkulációt.

Az ellenőrzést követően megállapították, hogy az teljes körű és helyes értékeket tartalmaz, abban számítási hiba nem található.

A rezsióradíj kalkulációja – az ajánlatkérő kérése szerint -, az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. § h) pontja alapján, a hatályos, a minimális építőipari rezsióradíj 2015. évi mértékéről szóló 40/2015. (IX. 14.) MvM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. sz. mellékletében foglaltakat alkalmazva, kitöltve, a matematika egyértelmű és világos szabályai szerint került kiszámításra.

A Rendelet 25. sora értelmében: Improduktív órák költsége (23. sor x 1,00 - 0,8716 = 0,1284). Látható, hogy a képlet szerint első ízben a szorzást, majd ezt követően másodízben a kivonást kell elvégezni. A kalkulációjuk során a fenti rendeleti előírást alkalmazva számoltak, a jelzett módon.

Az ajánlatuk részét képező költségvetés tételeit is egyenként, ismételten átvizsgálták, melynek eredményeképpen megállapításra került, hogy minden esetben betartották a fenti jogszabályokban meghatározott minimális rezsióradíj-előírást. Azon néhány esetben, ahol ez az érték alacsonyabb, az egyszerűsített foglalkoztatási törvény által meghatározott óradíjak kerültek alkalmazásra, mely megfelel a jogszabályok előírásainak.

Fenntartották korábbi álláspontjukat, miszerint az ajánlatukban alkalmazott rezsióradíj magasabb (2.529.- Ft/óra), mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsióradíj mértéke (2.490.- Ft/óra).

Az ajánlattevők álláspontja szerint a becsatolt rezsióradíj kimutatás - az ő esetükben is és valamennyi ajánlattevő vonatkozásában - egyfajta tervezetként kezelendő, amely minden esetben az adott közbeszerzés tárgyát képező munkára szól, s mely megmutatja, hogy az ajánlatuk összeállítása során milyen alapadatokkal számoltak. A rezsióradíj tervezete a tárgyi közbeszerzés vonatkozásában figyelembe vette az összes előre kalkulálható tényt és körülményt, ill. az ezekkel kapcsolatos költségeket is.

Közölte, hogy amennyiben az ajánlatkérő szükségesnek ítéli és a Kbt. 72. § (3) bekezdését alkalmazva további indokolást kér, úgy az alkalmazott rezsióradíjak más, a fenti Rendelettől eltérő módszerrel kalkulált értékeiről további tájékoztatást ad.

Az ajánlattevők véleménye szerint a megadott indokolások tartalma alapján az ajánlatkérő jogszerű döntést akkor hoz, ha megállapítja, hogy a FER-B Build kérelmezők ajánlata alapján a beszerzés tárgya a megajánlott áron teljesíthető, a

vállalás a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető, az indokolások során pedig gazdaságilag megalapozottan alátámasztottak valamennyi felkérdezett egységárat.

Megjegyezték, hogy az ajánlatkérő nem a Kbt. előírásai szerint készítette elő az eljárást és e körben tévesen állapította meg a becsült értéket (Kbt. 16. § és 28. §). A becsült érték ugyanis láthatóan nem az aktuális piaci viszonyoknak megfelelő középár, hiszen 8 ajánlattevő közül 5 ajánlattevő jóval több, mint 20%-kal a becsült értéknél alacsonyabb tartományban határozta meg ajánlati árát, ebből 2 ajánlattevő aránytalanul alacsonyan a becsült érték alatt (ezen árakon a szerződés szinte bizonyosan nem teljesíthető. Az eljárásban ajánlatot tett ajánlattevők az adott piac meghatározó ajánlattevői, az ajánlati árak meghatározásakor feltételezhetően körültekintően jártak el, így a jelenlegi piaci viszonyoknak nem megfelelő becsült értékhez viszonyítottan az ajánlatkérő nem is vonhat le objektív következtetést bizonyos ajánlatok aránytalanul alacsony voltára vonatkozóan.

Mellékelték azt az összesítő táblázatot, mely szerint a beérkezett ajánlatok átlagárát alapul véve megállapított becsült érték 210.882.694.-Ft, s ha ezzel számítják az ajánlatkérő által figyelembe vett 20 %-os eltérést, akkor az aránytalanul alacsony értéket jelentő küszöbérték 168.706.156.-Ft körül helyezkedik el. Ezen gondolatmenetből következik, hogy az ajánlatkérő akkor jár el jogszerűen, amikor a beérkezett ajánlatok közül az aránytalanul alacsony árat kizárólag a Bau-Vill Épker Kft. és a Kraftszer Kft. vonatkozásában vizsgálja fokozottan.

Az ajánlatkérő a beérkezett ajánlatokat megvizsgálta, mely ajánlatok vonatkozásában a Kbt. 69. § (4) és (6) bekezdése szerint eljárva 71. § (1) bekezdése alapján 2016. június 14-én hiánypótlást és felvilágosítást kért – a jogorvoslati eljárás szempontjából nem releváns tartalommal.

Az ajánlatkérő 2016. június 15-én küldte meg az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezést. Érvényes ajánlatot tett a Bau-Vill Épker Kft., a Kraftszer Kft., a BO-TO-Bau Kft. és a „VDD” Konzorcium.

A nyertes ajánlattevő a Bau-Vill Épker Kft. lett, a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlatot a Kraftszer Kft. adta.

A kérelmezők ajánlatát az ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánította. Az érvénytelenség indoka szerint az ajánlattevők ajánlata aránytalanul alacsony árat tartalmazott, ezért indokolást, majd további kiegészítő indokolást kért. Az ajánlattevőknek indokoláskérési felhívásban foglaltakra adott válasza alapján megállapítható, hogy a rezsióradíj számításuk nem felelt meg a jogszabályban foglaltaknak, ami által az ennek figyelembe vételével kialakított ajánlati árak sem megfelelő. Az ajánlattevők indokolása alapján megállapítható, hogy a rezsióradíj kalkuláció improduktív órák költsége

elnevezésű sorban nem a 40/2015. (IX. 14.) MvM rendelet 1. számú mellékletében foglaltak szerint adta meg az improduktív órák költségét. Az ajánlattevők álláspontja szerint helyesen alkalmazták az 1. számú melléklet 25. sorában található képletet, amelyet az ajánlatkérő értelmezett félre.

Azonban rendelet alapján egyértelmű, hogy a kötelezően alkalmazandó produktivitási érték mindösszesen 87,16%, ezáltal az improduktivitási érték 12,84%, és ezen érték alapján számítható ki az improduktív órák költsége, amely az összköltség 12,84%-a.

A hivatkozott rendelet alapján is nyilvánvaló azon jogalkotói szándék, amellyel a fent megjelölt számítás szerint az improduktív órák költsége megegyezik a 23. sorban rögzített összköltség 12,84%-ával. Az ajánlattevők azonban a jogszabállyal ellentétesen határozták meg az improduktív órák költségét, amellyel ezáltal jogszabályba ütköző módon számították ki a rezsióradíjat, a teljes ellenszolgáltatás összegét is. Mindezekre tekintettel az ajánlattevők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánította, mivel az ajánlattevők ajánlata nem felelt meg a jogszabálynak.

A kérelmezők 2016. június 20-án előzetes vitarendezési kérelmet terjesztettek elő. Ebben kifogásolták az ajánlatkérő becsült érték meghatározását azzal, hogy az álláspontjuk szerint nem a tényleges piaci középérték figyelembe vételével került meghatározásra. Az előzetes vitarendezési kérelemhez mellékelték azt az összesítő táblázatot, mely szerint helyesen, a beérkezett ajánlatok átlagárát alapul véve megállapított becsült érték 210.882.694.- Ft lenne és az aránytalanul alacsony értéket jelentő küszöbérték 168.706.156.- Ft körül helyezkedne el.

Az aránytalanul alacsony árat kizárólag a Bau-Vill Épker Kft. és a Kraftszer Kft. vonatkozásában vizsgálhatta és állapíthatta volna meg.

Amennyiben az ajánlatkérő helyesen határozta volna meg a becsült értéket, vagy nem 20 %-ban állapítja meg az aránytalanul alacsony ár küszöbértékét, úgy az ajánlati árak kapcsán objektíve kizárt már az indokolás kérés kibocsátása is.

A becsült értékhez való 20 %-os küszöb átvétele a régi Kbt.-ből súlyos logikai aggályt vet fel tekintve, hogy a korábbi szabályok szerint a becsült érték az adott piacon kért vagy kínált legmagasabb nettó érték volt, míg az eljárásra irányadó Kbt. szerint pedig az adott piacon általában kért vagy kínált középérték, e körben nem mindegy, hogy mit mihez hasonlít az ajánlatkérő.

Ez mellett hibásan alkalmazta az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ép. R.) 16. pontját, ezen belül a 25. § (2) bekezdését, valamint tévesen értelmezte a minimális építőipari rezsióradíj 2015. évi mértékéről szóló 40/2015. (IX. 14.) MvM rendeletet (a továbbiakban: Rezsióradíj rendelet), ezáltal az ajánlatukat érvénytelenné nyilvánító döntése jogszerűtlen.

A kérelmezők helyesen, a jogszabályok tartalma és előírásai szerint jártak el, határozták meg és az árindokolás megadása körében hitelt érdemlően, a szakma szabályait figyelembe véve támasztották alá ajánlati árukat.

Az Ép. R. 25. § (1) bekezdése alapján amennyiben a rezsiorádij mértéke az eljárásban a Kbt. 76. §-a szerint önállóan értékelésre kerül, aránytalanul alacsony árajánlatnak minősül, ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsiorádij alacsonyabb az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsiorádij mértékénél.

A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltakon kívüli esetekben az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében arra vonatkozóan is tájékoztatást kér, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsiorádijjal számolt, és a rezsiorádij kiszámításakor egyes - az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsiorádij elemeit képező - költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. Ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsiorádij alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsiorádij mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.

A rezsiorádij mértéke a tárgyi eljárásban nem került önállóan értékelésre. Az Ép. R. 25. § (2) bekezdése pedig világosan és egyértelműen kimondja, hogy az ajánlatkérőknek miként kell eljárniuk abban az esetben, amennyiben úgy ítélik meg, hogy bizonyos ajánlattevő ajánlati ára aránytalanul alacsony.

Az indokolásukban egyértelműen megadták, hogy az ajánlatuk készítése során milyen összegű rezsiorádijjal számoltak. A megadott és alkalmazott rezsiorádij összeg vitathatatlanul magasabb, mint a Rezsiorádij rendeletben meghatározott összeg.

Azt is megadták, hogy az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsiorádij elemeit képező költségeket milyen összeggel és milyen módon vették figyelembe.

A Rezsiorádij rendeletben foglalt egyes költségek értékei mintaértékek: a rezsiorádijjal kapcsolatos árindokolás-kérések körében - a jogszabály szerint - az ajánlattevők kötelesek a Rezsiorádij rendeletben felsorolt egyes költségnemeket megadni, valamint azt, hogy ezeket milyen módon vették figyelembe.

Az Ép. R. 25. § (2) bekezdésében foglalt megfogalmazásból és értelmezéséből következik, hogy az egyes költségnemekkel való kalkuláció módja az ajánlattevők megítélésén és bemutatásán múlik, másként az Ép. R. hivatkozott megfogalmazása nem értelmezhető. Az Ép. R. jogforrási szintje Kormányrendelet, míg a Rezsiorádij Rendelet miniszteri rendelet, amennyiben kollízió lenne a két jogszabály között, úgy a magasabb szintű jogforrást kell figyelembe venni. Így jártak el az és az indokolásukban egyértelműen és kétséget kizáróan megadták és körül írták, hogy milyen módon kalkuláltak, és a

jogszabályban foglalt képletet a matematika szabályai szerint alkalmazva kalkuláltak.

Nem alapos az ajánlatkérő álláspontja, hogy nem a jogszabály szerint kalkuláltak, hiszen ilyen kötelezettségük nincs, az nem következik a Rezsioradíj rendelet nevesített rendelkezéseiből sem.

Amennyiben pedig az ajánlatkérő a megadott kalkulációs mód kapcsán úgy ítélte meg, hogy nem a Rezsioradíj rendeletben foglalt módon számoltak (holott erre kötelezettségük láthatóan nem volt), vagy a számításuk helytelen. Ennek megfelelően további felvilágosítás kérés, vagy hiánypótlás keretében fel kellett volna hívnia őket arra, hogy mutassák be részletesebben a kalkulációjuk módját, hiszen azt állították, hogy a kalkulációjuk helyes és megalapozott értékeken alapul.

Arra is felhívták a figyelmet, hogy az ajánlatkérő - jogsértő módon - egyáltalában nem vette figyelembe, semminemű jelentőséget nem tulajdonított azon ténynek, hogy az általuk az ajánlat egyes soraiban alkalmazott rezsioradíj mértéke magasabb, mint a Rezsioradíj rendeletben meghatározott összeg (ily módon kizárt, hogy az ajánlati ár aránytalanul alacsony legyen). Ezen összeg pedig az ajánlatuk részét képező költségvetésben sorról sorra ellenőrizhető.

A rezsioradíj ellenőrzésének (árindokolás kérésnek) és annak minimális értékének jogszabályi szinten való rögzítése bevezetésével minden kétséget kizáróan az volt a jogalkotói szándék, hogy orientálja az ajánlatkérőket a közbeszerzési eljárásokban, ennél fogva egyszerűbben azonosíthatók és érvényteleníthetőek legyenek azon ajánlatok, melyekben az adott ajánlattevő ezen értéknél alacsonyabb értékkel számolt. Amennyiben egy ajánlattevő a megadott értéknél alacsonyabb értékkel számol, akkor sem automatikusan érvénytelen egy ajánlat, hanem az ajánlatkérőknek fokozottabban kell ellenőriznie és mérlegelnie a Kbt. 72. § (4) bekezdésében foglaltak fennállását. Ennél fogva sokkal jelentősebb megítélés alá esik az, hogy az egyes ajánlattevők helyes összegű rezsioradíjjal számoljanak és az egyes költségelemeket maradéktalanul figyelembe vegyék, semmint az, hogy az egyes költségelemeket milyen módon vettek figyelembe - ezért is ad erre vonatkozóan mozgásteret a jogszabály.

A Kbt. 72. § (3) bekezdés utolsó mondata szerint az ajánlatkérő akkor köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron, vagy költséggel teljesíthető. Az általuk az ajánlatuk felolvasólapján feltüntetett és a költségvetésben részletezett átalányjellegű, summa ajánlati árak nem aránytalanul alacsony, az a jelenlegi piaci környezetben optimálisan kalkulált, alátámasztott, megvalósítható ár minimális profittartalommal, továbbá az általuk az indokolás megadása során közölt információk megfelelően indokolják ajánlatuk megalapozottságát, ennél fogva jogszerűtlen az ajánlatuk érvénytelenné nyilvánítása.

Kifogásolták az eljárást lezáró írásbeli összegezésben közölt azon ajánlatkérői döntést, miszerint a Bau-Vill Épker Kft., valamint a Kraftszer Kft. ajánlata nem aránytalanul alacsony (azaz az ajánlatkérő elfogadta ezen ajánlattevők árindokolását), míg az ő áruk az, holott az ajánlata a harmadik helyen, a nevezett ajánlattevők után helyezkedik el (mintegy 18, ill. 26 millió forinttal alacsonyabbak, tehát gyakorlatilag a becsült érték 10%-val).

Igazságügyi műszaki szakértőt bíztak meg annak megvizsgálása céljából, hogy a tárgyi munka milyen árszinten végezhető el a jelenlegi piaci körülmények között. A szakértő egyértelműen megállapította, hogy az első két helyen álló ajánlat szükségképpen aránytalanul alacsony, azokon az árszinteken csak ráfizetéssel végezhető el a tárgyi közbeszerzési kiírásban foglalt munkák.

Az alacsony ajánlatok alapvetően és feltételezhetően két okra vezethetők vissza:

- vagy valóban az előírt rezsióradíj összegénél alacsonyabb összeggel számoltak,
- vagy a beszállítók adtak számukra irreálisan alacsony, a versenytársak vonatkozásában tisztességtelen piaci magatartást megvalósító beszállítói árat.

A szakvélemény szerint a két ok elegye is elképzelhető.

Mindkét körben az ajánlatkérő kötelezettsége az ajánlatok fokozott vizsgálata, így amennyiben a fenti két okot, vagy azok egyét a bírálat során nem állapította meg, az szükségképpen jogszerűtlen ajánlatkérői döntéshez vezetett, és ellentétes a Kbt. alapelveivel, különösképp a közpénzek hatékony felhasználásának előírásával.

Felmerülhet továbbá, hogy amennyiben az ajánlatok bírálata körében egy ajánlatkérő tisztességtelen piaci magatartásra utaló jelet észlel - pl. a beszállítói ajánlatok árszínvonalai között -, kötelessége hivatalból bejelentést tenni a Gazdasági Versenyhivatal felé.

A tárgyi közbeszerzési eljárásban 5 ajánlati elem különböztethető meg, az ajánlati ár, két hővezetési tényező, az egyidejű folyamatos munkavégzés, valamint a garanciavállalás ideje.

A Kbt. 72. §-a szempontjából értelemszerűen csakis az egyösszegű átalánydíjas ajánlati ár, mint ajánlati elem vizsgálható.

Jogsértően járt el az ajánlatkérő akkor, amikor egy átalányáras szerződés elnyerésére irányuló közbeszerzési eljárásban - az árindokolás körében - első ízben nyomban egységárelemzést és tájékoztatást kért a költségvetés egyes soraira nézve.

A D.61/11/2011. számú határozat szerint a „kirívóan alacsony ellenszolgáltatás esetén áll fenn indokoláskérési kötelezettség, ebből következően az ellenszolgáltatás teljes végösszegét, tehát az összesített ellenszolgáltatást kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az kirívóan alacsony-e. Egyes közbenső tételek árai nem alapozzák meg összegükben az indokoláskérési kötelezettség beálltát, kizárólag abban az esetben áll fenn ajánlatkérő kötelezettsége, ha az összesített ellenszolgáltatás tekinthető kirívóan alacsonynak”

Az ajánlatkérő ugyanakkor nem vette figyelembe azt, hogy a Kúria Kfv.III.37.398/2015/11. számú ítéletében kimondta, hogy az egyes költségvetési

tételek „nem voltak további alszempontok, melyek az értékelés során önállóan vizsgálhatók lettek volna. A fentiekől eltérő következtetést levonni az ügyben hatályos tételes jogi szabályok alapján még akkor sem lehetett, ha egyébként az aránytalanul alacsony ár jogintézménye nem teljesítési kockázatok elkerülését, vagy más horizontális politikák érvényesülését is szolgálja”

A Kúria ítéletére is figyelemmel az aránytalanul alacsony költségvetési tételek (egységdíjak, anyagköltségek, munkadíjak, stb.) akkor eredményezhetik az ajánlat érvénytelenségét, ha azok az alkalmazott értékelési szempont (alszempont) alapján figyelembe vett tartalmi elemeknek minősülnek.

A konkrét eljárásban az ár vonatkozásában az ajánlatkérő kizárólag a summa nettó ajánlati (átalány)árat, mint ajánlati elemet értékelte, így még ha a költségvetésen belül egyes tételek alacsonyak is lettek volna, a summa nettó ajánlati ár kizárt, hogy aránytalanul alacsony legyen, különösen a fentebb részletezett, a Bau-Vill Épker Kft. és a Kraftszer Kft. ajánlati árszínvonalát figyelembe véve.

Az ajánlatkérő a Kraftszer Kft. vonatkozásában mind a 2016. május 27-én, mind a 2016. június 7-én kiadott indokolás kérésében szó szerint ugyanazon tételekre kérdezett rá.

Amennyiben a Kraftszer Kft. az első indokoláskérésre nem bocsátotta teljes körűen és kellő részletességgel rendelkezésre az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt, úgy nincs helye ugyanabban a tárgykörben szó szerint újabb hiánypótlást vagy indokolást kérni.

A Kbt. 72. § (3) bekezdése ugyanis nem arra kíván lehetőséget adni, hogy amennyiben az adott ajánlattevő nem teljes körűen, vagy kellő részletességgel adja meg a kért adatokat, ismételten fel lehessen hívni, hanem arra, hogy ha a kellő részletességgel megadott adatok alapján megalapozott ajánlatkérői döntés nem hozható, úgy további kiegészítő indokolás kérhető. Az ajánlatkérő amennyiben helyesen járt volna el, az első hiányos adatszolgáltatást követően meg kellett volna állapítania a nevezett ajánlat érvénytelenségét.

Az ajánlatkérő a Kraftszer Kft. vonatkozásában a 2016. május 27-én kiadott hiánypótlási felhívásában utalt arra az előírására, miszerint az ajánlattevő az ajánlatában köteles bemutatni az általa tett értékelési szempont alá eső vállalásának megalapozottságát, különös részletezettséggel a hővezetési tényezőkre és a helyszínekre vonatkozó vállalása megvalósíthatóságát.

Az ajánlattevőt felhívta az ajánlatkérő, hogy a Kbt. 71. § (1) bekezdése alapján hiánypótlás keretében csatolja ajánlatához az 1., 4. és 5. részszerpont megalapozottságát bemutató szakmai ajánlatot.

A 4. részszerpont az egyidejű munkavégzés helyszíneinek száma volt. Megítélésük szerint ezen részszerpont megalapozottságát csakis további, az ajánlatban korábban még nem közölt adatok rendelkezésre bocsátásával lehet alátámasztani.

A hiánypótlás megadása nem járhat az ajánlati kötöttség megsértésével.

A közbeszerzési dokumentumokban egyértelműen előírta az ajánlatkérő, hogy mit tekint a szakmai ajánlat részének.

A Kbt. 3. § 37. pontja értelmében szakmai ajánlat a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat.

Amennyiben a Kraftszer Kft. a fentiek ellenére nem tett teljes körű szakmai ajánlatot, úgy ajánlata nem mindenre kiterjedő, nem teljes körű, a további szakmai ajánlat rendelkezésre bocsátása csakis az ajánlati kötöttség sérelmével valósulhatott meg.

A Kbt. 81. § (11) bekezdése szerint a nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. Ezen szabály kizárja, hogy az Ajánlattevő a szakmai ajánlat körében az ajánlatában nem részletezett, új részletes adatokat, bizonyítékokat bocsásson rendelkezésre a bontási eljárást követően.

Az eljárásban feltárt jogsértések csakis úgy orvosolhatók, ha az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja a Bau-Vill Épker Kft., valamint a Kraftszer Kft. ajánlatát, a kérelmezők ajánlatát érvényessé nyilvánítja és őket hirdeti ki az eljárás nyerteseként.

A kérelmezők 2016. június 20-án a Kbt. 45. § (1) bekezdése alapján iratbetekintési kérelmet terjesztettek elő, mely szerint a Kbt. 45. § (1) bekezdése alapján meg kívánták tekinteni a Bau-Vill Épker Kft., valamint a Kraftszer Kft. ajánlatát.

Az előzetes vitarendezési kérelmükben foglalt feltételezett jogsértések kapcsán kívántak a két ajánlattevő ajánlatába betekinteni, megjelölve a megnézni kívánt dokumentumokat.

Az iratbetekintési jegyzőkönyv szerint az ajánlatkérő képviselője az iratbetekintés visszaigazolása során tájékoztatta a kérelmezőket, hogy az előzetes vitarendezési kérelmükben feltételezett jogsértésként a fent nevezett ajánlattevők aránytalanul alacsony ára került feltüntetésre, ezért az iratbetekintést e jogsértés körében biztosítja.

Az iratbetekintésre a kérelmezők közölték, hogy a hivatkozott előzetes vitarendezési kérelemben nem csak az aránytalanul alacsony ár került feltüntetésre, így véleményük szerint az ajánlatok további részeibe is betekintést kellett volna engedni (különösen a Kraftszer Kft. szakmai ajánlatának hiánypótlása stb.).

A kérelmezők megtekinthették:

1. Bau-Vill Épker Kft. ajánlatát (2. oldal – felolvasólap, 66. oldal - üzleti titokra vonatkozó nyilatkozat); hiánypótlását és indokolását (1. oldal- tartalomjegyzék, 7-9. oldal)

2. Kraftszer Kft. ajánlatát (2. oldal- felolvasólap); ajánlati költségvetést (20-130. oldal), hiánypótlást és indokolását (6-11. oldal); hiánypótlás és indokolás (1-2. oldal).

Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelemre 2016. június 23-án adta meg válaszát.

I. Kérelmi elem

„Az ajánlattevők álláspontja szerint az ajánlatkérő a Kbt. 16. § és 28. § rendelkezéseit megsértve állapította meg az eljárás becsült értékét.

A Kbt. 80. § (1) bekezdés szerint előzetes vitarendezés kezdeményezésére jogosult a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő három munkanapon belül az ajánlattevő, ha álláspontja szerint egészben vagy részben jogsértő az írásbeli összegezés, illetve az ajánlatkérő bármely eljárási cselekménye vagy a közbeszerzési eljárásban keletkezett bármely dokumentum.

A közbeszerzési eljárás becsült értékét 2016. május 25. napján a beérkezett ajánlatok bontásakor ismertette az ajánlattevőkkel, ezáltal a becsült érték vonatkozásában a tudomásszerzés ekkor történt, ezáltal 2016. május 30. napjáig kezdeményezhetett volna előzetes vitarendezést, amennyiben álláspontja szerint az jogsértően állapította meg a közbeszerzési eljárás becsült értékét.

Figyelemmel arra, hogy a kérelem ebben a vonatkozásban elkésett, így azt érdemben nem vizsgálta, illetve arra választ érdemben nem adott.

II. Kérelmi elem

Az ajánlattevők álláspontja szerint az ajánlatát érvénytelenné nyilvánító döntése jogszerűtlen, tévesen értelmezi a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. §-át, illetve a 40/2015. (IX. 14.) MvM rendelet 1. számú mellékletét.

A hivatkozott Korm. rendelet 25. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti indokolás kérése keretében arra vonatkozóan is tájékoztatást kér, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsiorádjával számolt, és a költségeket milyen összeggel és módon vette figyelembe, tehát a rezsioradíjra vonatkozó indokolás kérés aránytalanul alacsony ár esetében kötelező. Figyelemmel arra, hogy a jogorvoslással nem támadott becsült értékhez képest az ajánlata közel 35 %-kal eltért, jogszerűen minősítette ajánlati árát aránytalanul alacsonynak, és kért indokolás kérés keretében információt a rezsioradíj vonatkozásában.

A hivatkozott miniszteri rendelet 1. számú melléklete a rezsioradíj egyik elemeként a produktivitás mértékét 87,16% mértékben állapítja meg, és ezt rögzíti az 1. számú melléklet 24. sorában. Egy egyszerű kivonás alapján ebből következően megállapítható, hogy improduktív órák 12,84 % mértéket tesznek ki a rendelet szerint, és ennek költségét rendeli meghatározni 1. számú melléklet 25. sorában, amihez gyakorlatilag szintén egy egyszerű matematikai művelet szükséges. A rendelet által kalkulált 2.045.-Ft összes költséghez ezáltal 263.-Ft járul improduktív órák költsége címén, a kettő között a megoszlás 87,16 % - 12,84 %.

Az ajánlattevők által megadott indokolás alapján az általuk kalkulált összes költség (22. sor) 1.201.-Ft. A rezsióradíj kimutatásában a produktivitási értéket 87,16 % mértékben jelöli meg, azonban az improduktív órák költsége sorban 1.200.- Ft költséget tüntetett fel. Ezzel a kalkulációja önmagának is ellentmond, hiszen bár a produktivitási értéket 87,16% mértékben jelöli meg, ami által az improduktív órák mértéke csak 12,84% lehet, ennek ellenére a kalkulációjában az improduktív órák költsége a produktív órák költségének 99,9%-át teszi ki a 12,84% helyett. Ezáltal gyakorlatilag közel ugyanannyi költséget számol a produktív és improduktív munkaórákra.

Amennyiben helyesen kalkulálja a rezsióradíj összegét, azaz az improduktív órák költsége címén kb. 155.-Ft összeget kalkulál az 1.201.-Ft összköltségre vetítve, úgy a helyesen megállapított költségek figyelembe vételével a rezsióradíj összege 1.483.-Ft/óra lenne, amely több mint 1.000.-Ft összeggel alacsonyabb az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása szerinti rezsióradíjnál.

Az ajánlattevők az MvM rendeletbe ütköző módon, jogszabálysértően állapították meg a rezsióradíját, ebből következik, hogy a jogszabálysértő rezsióradíjjal kalkulált ajánlati árak sem felelhet meg a jogszabályban foglaltaknak.

Mindezekre tekintettel jogszerűen állapította meg az ajánlatuk érvénytelenségét a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

III. Kérelmi elem

A) Az ajánlattevők álláspontja szerint jogszabályba ütköző módon járt el, amikor a Bau-Vill Épker Kft. és a Kraftszer Kft. ajánlata vonatkozásában az áringdolást elfogadta.

A Kbt. 80. § (1) bekezdése szerint a nevezett ajánlattevők ajánlata vonatkozásában és az alkalmasság igazolása körében 2016. június 14. napján hiánypótlási felhívást továbbított nevezett ajánlattevők részére, valamennyi ajánlattevő (értve ezalatt a kérelmezőket is) egyidejű tájékoztatása mellett. A tudomásszerzés tehát az áringdolás elfogadása kapcsán 2016. június 14. napján történt figyelemmel arra, hogy az alkalmasság vizsgálatára kizárólag az érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevők vonatkozásában van lehetőség, ezáltal 2016. június 17. napjáig kezdeményezhetett volna előzetes vitarendezést ebben a kérdésben.

Figyelemmel arra, hogy a kérelem ebben a vonatkozásban elkésett, így érdemben nem vizsgálta, illetve arra választ érdemben nem ad.

B) Jogszabályba ütköző módon járt el, amikor egységárelemzést kért a kérelmezők ajánlata vonatkozásában, mert egyösszegű átalányárat adtak meg ajánlatukban.

Az ajánlatkérő az egységárelemzésre is kiterjedő indokoláskérést 2016. május 27. napján továbbította az ajánlattevők részére, amelyet 2016. május 31. napján kelt indokolásukban teljesítettek is, ezáltal a tudomásszerzés 2016. május 27.

napján megtörtént. Az ajánlattevők 2016. június 01. napjáig kezdeményezhettek volna előzetes vitarendezést.

Figyelemmel arra, hogy a kérelem ebben a vonatkozásban elkésett, így érdemben nem vizsgálta, illetve arra választ érdemben nem adott.

IV. Kérelmi elem

Megszegte a Kbt. 71. § (6) bekezdését és a 72. § (3) bekezdését, amikor további kiegészítő indokolást kért a Kraftszer Kft. indokolása vonatkozásában.

További kiegészítő indokoláskérést 2016. június 7. napján továbbította a Kraftszer Kft. részére a többi ajánlattevő (a kérelmezők) egyidejű tájékoztatása mellett, ezáltal a tudomásszerzés 2016. június 7. napján megtörtént. Erre tekintettel 2016. június 10. napjáig kezdeményezhettek volna előzetes vitarendezést, a kérelem ebben a vonatkozásban elkésett, így érdemben nem vizsgálta, illetve arra választ érdemben nem adott.

V. Kérelmi elem

Jogsértően alkalmazta a Kbt. 71. § (8) bekezdését és a 71. § (11) bekezdését, amikor hiánypótlást rendelt el a Kraftszer Kft. szakmai ajánlata vonatkozásában.

A hiánypótlási felhívást 2016. május 27. napján továbbította valamennyi ajánlattevő részére, ezáltal a tudomásszerzés 2016. május 27. napján megtörtént, ezért 2016. május 31. napjáig kezdeményezhetett volna előzetes vitarendezést, a kérelem ebben a vonatkozásban elkésett, azt érdemben nem vizsgálta, illetve arra választ érdemben nem adott.”

A **kérelmezők** 2016. július 1. napján meghatalmazott jogi képviselő útján jogorvoslati kérelmet nyújtottak be a Döntőbizottsághoz. Az eljárást a Döntőbizottság 2016. július 15. napján hiánypótlást követően indította meg.

A kérelmezők a Kbt. 156. § (1)-(2) bekezdései alapján kérték ideiglenes intézkedés keretében a nevezett közbeszerzési eljárás felfüggesztését tekintettel arra, hogy az eljárásban a közbeszerzésre, illetőleg a közbeszerzési eljárásra vonatkozó, a lenticék szerint részletezett, súlyos, alapelvi szintű, visszaélésszerű jogsértések történtek, s a szerződés megkötésével további jogsértések veszélye áll fenn. A kérelmező kérte az ajánlatkérő kötelezését 500.000.-Ft + Áfa ügyvédi költség megtérítésére.

A kérelmezők a jogorvoslati kérelmükben összesen nyolc kérelmi elemet kértek a Döntőbizottságtól vizsgálni, azonban a jogorvoslati eljárásban tartott tárgyaláson két kérelmi elemet visszavontak.

A pontosított jogorvoslati kérelmükben a következő hat kérelmi elemet kérték vizsgálni.

Az **1. kérelmi elemükben** azt kifogásolták, hogy az ajánlatkérő jogsértően járt el akkor, amikor a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatát nem nyilvánította

érvénytelenné, továbbá nem biztosított betekintést részükre az üzleti titokká nyilvánítás indoklásába, illetve az ajánlatába.

Az ajánlatkérő ezáltal megsértette a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdéseit, a Kbt. 72. §-át és 73. § (2) bekezdését, valamint jogtalanul és visszaélészerűen alkalmazta a Kbt. 44. §-át.

A Bau-Vill Épker Kft. ajánlatának teljes költségvetését üzleti titokká nyilvánította. Az ajánlatkérő az első körös hiánypótlási felhívásában és indokolás kérésében felhívta a nevezett ajánlattevőt ennek indokai megadására, hiszen ajánlatban ennek indokát egyáltalában nem adta meg.

Az ajánlattevő a kiadott hiánypótlást és indokoláskérést teljesítette, ugyanakkor azt gyakorlatilag teljes terjedelemben, annak 4. oldalától 37. oldaláig üzleti titokká nyilvánította.

A második körben is hiánypótlást adott ki a Bau-Vill Épker Kft. részére, melyben közölte azon álláspontját, miszerint olyan dokumentumokat is üzleti titokká nyilvánított, melyek az irányadó jogszabályok értelmében kizárt, hogy üzleti titokká legyenek minősítve. Egyúttal kifejtette azon álláspontját is, hogy a Kbt. és a Ptk. vonatkozó rendelkezései értelmezéséből adódóan az üzleti titokhoz csatolt indokolás nem esik a törvény által rögzített üzleti titok definíciója alá.

A harmadik hiánypótlásában már csak az ajánlatban becsatolt igazolások körében kért további adatokat, iratokat.

A kérelmezők iratbetekintése során a Bau-Vill Épker Kft. által az eljárásban beadott iratok közül kizárólag az alábbi dokumentumokba nyerhettek betekintést:

Ajánlat 2. oldala – Felolvasólap

Ajánlat 66. oldala – Üzleti titokra vonatkozó nyilatkozat

2. hiánypótlás és indokolás – 1. oldal tartalomjegyzék

2. hiánypótlás és indokolás – Nyilatkozat üzleti titokról

2. hiánypótlás és indokolás – „Üzleti titkot tartalmazó irat”

2. hiánypótlás és indokolás – „Indokolás”, melyben kifejtésre került, hogy a korábbiakban már előadták érveiket a költségvetés üzleti titokká nyilvánítása körében.

Az ajánlatkérő azzal, hogy nem engedte meg a kérelmezőknek, hogy a Bau-Vill Épker Kft. üzleti titokra vonatkozó indoklásába betekintszen, elzárta a kérelmezőket attól, hogy az ajánlatkérő ezzel összefüggő eljárását ellenőrizték, azt hogy az ajánlatkérő megfelelően vizsgálta az üzleti titok körét. Az ajánlatkérőnek az új Kbt. szerint kötelezettsége annak ellenőrzése, hogy valamely ajánlattevő abban a körben és olyan módon és olyan mértékben kívánta-e alkalmazni az üzleti titok általi védelmet, ahogy azt a Kbt. az új szabályok szerint megengedi. Az üzleti titok indoklása ennek az ellenőrzésnek a törvényben meghatározott módja, az ajánlatkérőnek ez alapján kell

ellenőriznie az üzleti titok megfelelő mértékét és körét. Ez alapján az üzleti titok indokolása a jogszabály szerint nem lehet üzleti titok, az ügyfélképessége is fennáll az ajánlatkérő eljárásának ellenőrzése tekintetében.

A kérelmezők által megjelölt Kbt. 2. § (1)-(3) bekezdései és a Kbt. 44. § (1)-(4) bekezdése, a Ptk. 2:47. §-a alapján a közbeszerzési eljárások egyik legfontosabb követelménye a nyilvánosság és átláthatóság, mely alapelvi szinten nyert elismerést. A nyilvánosság ugyanakkor nem feltétlenül jelenti azt, hogy a közbeszerzési eljárások teljes folyamatukban és mélységükben bárki számára megismerhetőek lennének, hanem arra szolgál, hogy a kérelmezők, valamint a közbeszerzési eljárást végző szervezetek meggyőződhetnek az ajánlatkérők által lefolytatott közbeszerzési eljárások szabályszerűségéről, és a közpénzek felhasználásának iránya és nagyságrendje követhető legyen.

Ennek megfelelően a jogalkotó szűkebb körben méltányolhatónak tartotta az ajánlattevők azon igényét, hogy üzleti titkaikat a közbeszerzési szabályozás is megfelelő védelemben részesítse.

A közbeszerzési szabályozás az idők során ennek megfelelően próbálta megtalálni az egyensúlyt az ajánlattevők fent említett elvárásai és a jogorvoslathoz fűződő jogaik, valamint azon elv között, mely szerint a közpénzek felhasználására, valamint a közvagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó adatok nyilvánosságra hozatalát az üzleti titok védelme főszabály szerint nem korlátozhatja.

A hatályos Kbt. a korábbi közbeszerzési szabályozáshoz és joggyakorlathoz képest jelentős elmozdulást hozott. Az üzleti titkaik védelme érdekében az ajánlattevők számára aktív indokolási kötelezettséget ír elő, míg az ajánlatkérők számára ezen indokolás teljes/részbeni elfogadhatóságára/el nem fogadhatóságára vonatkozó döntési kötelezettséget ró.

Az üzleti titok indokolása nem nyilvánítható üzleti titokká. Amennyiben ez megtörténhetne, úgy kiüresedne, megszűnne a közbeszerzési eljárások, az ajánlatkérők e körben gyakorolt döntései feletti kontroll, továbbá a fentebb tárgyalt, üzleti titok védelméhez fűződő magánérdek és a közbeszerzések nyilvánosságára vonatkozó közérdek közötti egyensúly súlyosan borulna a magánérdek irányába. Az egyensúly ily mértékű borulása nem olvasható ki a hatályos Kbt.-ből és nem is volt jogalkotói szándék.

Jogsértően járt el az ajánlatkérő akkor, amikor nem engedett betekintést minimum a Bau-Vill Épker Kft. üzleti titok körében tett indokolásába.

Sérült ezzel a Kbt. alapelvi szinten rögzített átláthatóság és nyilvánosság alapelve, továbbá ezen eljárás alapot ad joggal való visszaélésre mind az ajánlatkérő, mind az ajánlattevő részéről; mellőzi továbbá a közpénzek átlátható és felelős alkalmazásával kapcsolatos kontrollt, törvényi előírást.

Amennyiben az ajánlatkérő fentiekben körülírt gyakorlata jogszerű volna, úgy lehetővé válna az ajánlatok teljes eltitkolása, ezzel sérül az iratbetekintési jog, ill. ezen keresztül a jogorvoslathoz való jog is.

Az a tény, hogy az ajánlatkérő és az ajánlattevő eltitkolja gyakorlatilag a teljes ajánlattevői iratanyagot, lényegében lehetetlenné teszi, illetve megnehezíti a részéről a feltételezett jogsértések bővebb és pontos megjelölését is.

Ezért elsősorban az üzleti titokká nyilvánítás módja és tartalma jogellenességére, ebből folyóan az iratbetekintés jogszerűtlen megtagadására, illetőleg nyilvánvaló logikai alapú jogsértésekre és egyéb alapos feltételezésekre tudtak hagyatkozni.

Mindezekre tekintettel kérték a Bau-Vill Épker Kft. iratait, indokolását áttekinteni, s azokba – a valóban üzleti titoknak minősülő részeket ide nem értve – a kérelmezők részére a jogorvoslati eljárás keretein belül betekintést engedni.

A kérelmezők felhívták a figyelmet arra, hogy a Ptk. szabályozásához képest a Kbt. 44. § (1) bekezdésében fontos többletkövetelményt támaszt a jogalkotó az üzleti titokká minősítettség tekintetében. Kizárólag olyan információ minősíthető üzleti titokká, mely nyilvánosságra hozatala aránytalan sérelmet okozna a gazdasági szereplőnek az üzleti tevékenysége szempontjából. Ennél fogva nem elegendő az üzleti titokká minősítéshez, ha az adott információ nyilvánosságra kerülése valamely nem jelentős üzleti érdeket sértene, vagy veszélyeztetne, hanem az üzleti titokká minősítéshez aránytalan érdeksérelem bekövetkezésének lehetősége szükséges.

Ezen törvényi előírás értelmezését követően nyilvánvaló az ellentmondás a között, hogy a Bau-Vill Épker Kft. a rezsiradíjat is tartalmazó költségvetését teljes terjedelmében üzleti titokká nyilvánítja, mellyel egy időben a www.bauvill.hu honlapon az „Áraink” menüpont alatt részletes információkat ad a nyilvánosság számára az általa alkalmazott egységárakról, azok intervallumairól, árképzési gyakorlatáról. Ennek figyelembe vételével nehezen képzelhető el ugyanis, hogy ezen költségnevek közbeszerzési eljárásban történő megadása aránytalan érdeksérelem jelentene a Bau-Vill Épker Kft. számára.

A hatékony és felelős gazdálkodás elvét azzal sértette az ajánlatkérő, hogy egy ajánlatkérői tevékenység, jelen esetben az üzleti titok körének az ellenőrzése kontrollálhatatlan volt, tehát semmilyen módon nem ismerhette meg a Bau-Vill Épker Kft. vonatkozásában azokat az érveket, amelyek igazolták vagy igazolhatták az üzleti titokká nyilvánítás jogszerűségét, mert ajánlatkérő az üzleti titokra vonatkozó indokolást sem engedte megtekinteni.

A kérelmezők az üzleti titok tekintetében alkalmazott hiánypótlás vonatkozásában arra mutattak rá, hogy az ajánlatkérő a hiánypótlás során kétszeresen ugyanarra kérdezett rá a nyertes ajánlattevőtől, ami a Kbt. 71. § (6) bekezdése alapján nem lehetséges.

A Kbt. szabályozásában rögzített aránytalan érdeksérelem tekintetében kifejtették, hogy mind a Ptk. alkalmazott fogalma, mind a Kbt. fogalma vonatkozásában a jogalkotó a Kbt.-ben ahhoz az elvárás rendszerhez kívánta igazítani az üzleti titkot, ami a közbeszerzési eljárások specifikumából fakad. Ez az alkalmasság és a korábbi közbeszerzési szerződések teljesítéséhez kapcsolódó elvárásokban tekintetében érhető tetten, azonban az aránytalan érdeksérelem

vonatkozásában konkrét megoldást, illetőleg konkrét minden ügyben alkalmazható érdeksérelmet nem tudtak megnevezni.

Minden egyes esetben az adott tényeket, az adott momentumokat kell vizsgálni és jelen esetben azért nem tudták ezt tételesen, ténylegesen megnevezni, hiszen semmilyen tény és adatot nem ismertek. Ez is alátámasztja az érdeksérelmét, mert az aránytalan érdeksérelmet sem tudják jelenleg sem pontosan nevesíteni.

Az aránytalan érdeksérelmet a gazdasági szereplő piaci tevékenységével, a piaci információkkal összefüggésben bekövetkező anyagi hátrány lehet az üzleti titok megismerésével kapcsolatosan, mindig az adott a közbeszerzési eljárásához igazítva.

Az egységesen minden gazdasági szereplő részére megküldött költségvetés 110 oldal terjedelmű, a Bau-Vill Épker Kft. ajánlata tartalomjegyzéke szerint a Bau-Vill Épker Kft. ajánlati költségvetése ennél kevesebb, de nem is a fele és nem ismert – még feltételezés szintjén sem – hogy mi lehet az eltérés oka.

Az eljárás során előterjesztett előzetes vitarendezési kérelmükben nemcsak az aránytalanul alacsony ár körében, hanem egyéb feltételezett jogsértések körében is tettek megállapításokat, így a Kraftszer Kft. és a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatának ezen, megjelölt potenciális jogsértésekkel kapcsolatos további részeibe is betekintést kellett volna biztosítani, a Kbt. 45. § (1) bekezdésével összhangban.

Az eljárás során az ajánlatkérő több alkalommal adott ki hiánypótlást a Bau-Vill Épker Kft. részére az üzleti titokká nyilvánítás indokolás illetve ennek hiánya körében. A kérelmezők számára az iratbetekintés során – annak megtagadásakor – vált nyilvánvalóvá, hogy a Bau-Vill Épker Kft. feltehetően eleget tett az indokolási kötelezettségének és azt ajánlatkérő feltehetően elfogadta.

A 2. kérelmi elemben azt kérték a kérelmezők vizsgálni, hogy a Bau-Vill Épker Kft. ajánlati ára aránytalanul alacsony.

A kérelmezők rámutattak arra, hogy álláspontjuk szerint aggályos és logikailag helytelen ajánlatkérő döntése, miszerint a Bau-Vill Épker Kft. ajánlata nem aránytalanul alacsony (azaz elfogadta az árindokolását), míg a kérelmezőké az, holott az ajánlatuk a harmadik helyen helyezkedik el.

A Kraftszer Kft. költségvetésének ismerete birtokában előadták, hogy a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatának árszintje a hatályos jogszabályi előírásokat betartva nem volt kalkulálható, így nyilvánvalóan lehetetlen, hogy a Bau-Vill Épker Kft. költségvetésében valamint az árindokolásában nincsen hiba.

Az első két helyen álló ajánlat szükségképpen aránytalanul alacsony, azokon az árszinteken csak ráfizetéssel végezhető el a tárgyi közbeszerzési kiírásban foglalt munkák, így az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. §-át, továbbá a 73. §

(2) bekezdése alapján érvénytelenné kellett volna nyilvánítania a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatát.

Az alacsony ajánlatok alapvetően és feltételezhetően két okra vezethetők vissza a kérelmezők szerint.

Az ajánlattevők vagy valóban az előírt rezsióradíj összegénél alacsonyabb összeggel számoltak vagy a beszállítók adtak számukra irreálisan alacsony, a versenytársak vonatkozásában tisztességtelen piaci magatartást megvalósító beszállítói árat, illetve ezen két ok elegye is elképzelhető.

Amennyiben a Döntőbizottság betekintést enged a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatába, úgy konkrét tényekkel támasztják alá az érvénytelenség indokait, addig csak alapos és szakmailag indokolt feltételezésekbe tudtak bocsátkozni.

Mindkét körben az ajánlatkérő kötelezettsége az ajánlatok fokozott vizsgálata, így, amennyiben a fenti két okot, vagy azok elegyét a bírálat során nem állapította meg, az szükségképpen jogszerűtlen ajánlatkérői döntéshez vezetett.

Felmerülhet továbbá, hogy amennyiben az ajánlatok bírálata körében egy ajánlatkérő tisztességtelen piaci magatartásra utaló jelet észlel – pl. a beszállítói ajánlatok árszínvonalai között -, kötelessége hivatalból bejelentést tenni a Gazdasági Versenyhivatal felé.

Az ajánlatkérő eljárása során megszegte a Kbt. 71. § (6) bekezdését, valamint a 72. § (3) bekezdését.

A **3. kérelmi elem**ben a kérelmezők azt kifogásolták, hogy jogsértő volt az ajánlatkérő hiánypótlási felhívása Kraftszer Kft.-t érintően, megsértette ezzel Kbt. 71. § (8) bekezdését és a Kbt. 81. § (11) bekezdését.

Az ajánlatkérő a Kraftszer Kft. vonatkozásában a 2016. május 27-én kiadott hiánypótlási felhívásában többek között kérte, hogy a Kraftszer Kft. csatolja a 4. részszempontra vonatkozóan a közbeszerzési dokumentumok előírásai között a I.3.2. pont 2.15. alpontjában előírt szakmai ajánlatot.

A 4. részszempontra az egyidejű munkavégzés helyszíneinek száma volt. Kérelmezők megítélése szerint ezen részszempontra megalapozottságát csakis további, az ajánlatban korábban meg nem adott adatok rendelkezésre bocsátásával lehet alátámasztani.

A hiánypótlás megadása nem járhat az ajánlati kötöttség megsértésével.

A közbeszerzési dokumentumokban az ajánlatkérő egyértelműen előírta, mit tekint a szakmai ajánlat részének.

Ezzel összefüggésben azt emelték ki a kérelmezők, hogy a szakmai ajánlatban szövegesen kellett bemutatni az egy időben több történő munkavégzést és azt megfelelően kellett alátámasztani. A kérelmezők a szakmai ajánlatukban egyrészt gépekre, tárgyi eszközökre és humán erőforrásra is lebontva egyértelműen bemutatták, hogy rendelkezésre állnak mind az eszközök, mind pedig a szükséges emberi erőforrások, amelyek alkalmassá teszik a 3 vagy adott

esetben 4 helyszínen történő munkavégzésre. Ez egyértelműen hiányzik a Kraftszer Kft.-nek az ajánlatából.

Ennek a hiányában még az ütemterv mellett is az ajánlatkérő lényegében nem megfelelően alátámasztott adatok alapján fogadta el ezt az indokolást, illetőleg a szakmai ajánlatot.

Az ajánlatkérő a tárgyaláson azt nyilatkozta, hogy a szakmai ajánlat a felolvasólap, ehhez képest a dokumentációban írásos szakmai ajánlatot is be kellett nyújtani az értékelési szempontnak az alátámasztására, tehát saját magával illetőleg az előírásával is ellentétes volt az ajánlatkérő. Ezen túlmenően továbbra is fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja a beszerzés tárgyának jellemzői előírás az egyértelműen a szakmai ajánlatra vonatkozik. Ebben az esetben, ha az ajánlatban a szakmai ajánlatra vonatkozóan akár írásos alátámasztás tekintetében nem került semmi becsatolásra, akkor az hiánypótlás keretében nem pótolható, illetve csak a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában rögzített esetben pótolható a szakmai ajánlat.

A konkrét eljárásban a szakmai ajánlatnak nem csak a felolvasólapon feltüntetett értékek minősülnek; így nem alapos az ajánlatkérő hivatkozása a felolvasólapon szereplő értékekre és ebből vezeti le, hogy az ezen túli adatok megadása nem jár az ajánlati kööttség megsértésével.

Ezen kérelmi elem elkésettségével összefüggésben arra mutattak rá a kérelmezők, hogy a tudomásra jutás időpontja nem a május 27-ei hiánypótlás volt, hanem az iratbetekintés megtagadása, így a tudomásra jutás 2016. június 21. napja volt, az ajánlatkérő iratbetekintésre adott válaszában rögzített tények, illetőleg az iratbetekintés megtagadásának a ténye volt.

A szakmai ajánlat tartalmával összefüggésben rámutattak a kérelmezők, hogy egyrészt a Kbt. kógens szabályai alapján és a Kbt., illetőleg alacsonyabb rendű jogszabályok együttes alkalmazására tekintettel minden esetben a Kbt. rendelkezéseiből kell kiindulni. Ennek megfelelően a Kbt. szabályozza a szakmai ajánlat tartalmát, másrészt pedig a bontást követően a bírálat folyamatát a Kbt. 69. § egyértelműen rögzíti. Ebben a kontextusban a Kbt. 69. § (1) bekezdése egyértelműen előírja a bírálattal összefüggésben, hogy a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek meg kell felelni az ajánlatoknak és ajánlatkérőnek ezt kell vizsgálnia.

Ezen túlmenően a Kbt. 69. § (2) bekezdése szerint a bírálat során az alkalmasság, a kizáró okok és az európai egységes dokumentumban foglalt nyilatkozaton túlmenően minden egyéb tekintetben is vizsgálnia kell az ajánlatokat, illetve a részvételi jelentkezéseket, ez a kérelmező álláspontja szerint egyértelműen a szakmai ajánlatra is kiterjed, a szakmai ajánlatot egyértelműen vizsgálni kell. Ezt követően jön az értékelés és a szakmai

ajánlattal összefüggésben megvizsgálva a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontját, illetőleg a szakmai ajánlat Kbt. szerinti tartalmát.

A vonatkozó szabályozásban szereplő beszerzés tárgyának jellemzői az a szakmai ajánlatot kell, hogy jelentsék, hiszen a szakmai ajánlat definíciója is egyértelműen erre utal. Az ajánlatkérőnek ezeket a szabályokat kell figyelembe vennie. A 322/2015. Korm. rendelet 24. §-a nem áll ezzel teljesen koherenciában, ezért az ajánlatkérőnek a Kbt. szabályait kell az előbbieket szerint figyelembe vennie, ennek megfelelően kell a szakmai ajánlat tartalmát vizsgálnia az ajánlattételi határidőben beállott ajánlati kötöttségre is tekintettel. Az ajánlatkérő azért nem járt el jelen esetben megfelelően, mert a Kbt. 71. § (1) bekezdése alapján járt el, míg a Kbt. 71. § (8) bekezdésére tekintettel a Kbt. 81. § (11) bekezdésére is figyelemmel kellett volna lennie.

A **4. kérelmi elem**ben az iratbetekintési lehetőség elmulasztását kifogásolták a kérelmezők a Kraftszer Kft. ajánlatában.

Álláspontjuk szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 45. § (1) bekezdését, amikor nem engedett betekintést a Kraftszer Kft. ajánlatába, holott az ár és a 4. részszerzőpont tekintetében a feltételezett jogsértések megjelölésre kerültek az iratbetekintési kérelemben.

A kérelmezők által előterjesztett **5. kérelmi elem** alapján a Kraftszer Kft. ajánlata érvénytelen, mert az ajánlattevő nem alkalmazta az ÉN normatégeket.

A Kraftszer Kft. költségvetése kapcsán általánosan és minden tételre megállapítható, hogy nem tartotta be a jogszabályok rendelkezéseit, továbbá az érvényben lévő Építőipari Normakönyvben (ÉN) rögzített költségvetésben megadott normatégeket egy esetben sem vette figyelembe.

Az ajánlatában a rezszi óradíját 4.500.- Ft/órában határozza meg. A vonatkozó számításokban több számítási hiba történt, továbbá a közbeszerzési eljárásban az az egységárelemzésekre újbóli indoklást kért.

A kérelmezők álláspontja szerint a következő tételek tekintetében az ajánlatkérő nem jogszerűen hozta meg az ajánlat tekintetében az érvényességről szóló döntését.

I. Bontás helyreállítás tételcsomagon belül 7. pont szerinti tétel (Út és járda bontása 2 m. Szélességig)

II. Földmunka tételcsomagon belül 1. pont szerinti tétel (Árok földkiemelése közművesített területen kézi erővel)

III. Csővezeték bontása tételcsomagon belül az 1. pont szerinti tétel (Vb. fedlapok bontása és visszahelyezése).

Az ajánlatkérő az egységesen minden ajánlattevőnek megküldött költségvetésben az Egységes Építőipari Normagyűjtemény csoportosító – azonosító kódszámmal megjelölt tételrendjét és a normatáblázatát alkalmazza.

I. ÉN szerint előírt norma:

61-05-002 Út és járda betonozása 2 m szélességig C-12-24/FN.: 2,43 óra/m³
ez alapján a díjköltsége: 4500.- Ft/ó x 2,43 = 10.935.- Ft kellene, hogy legyen a 4.895.- Ft helyett (HP.2 1. oldal)

II. ÉN szerint előírt norma:

21-03-047 Árok földkiemelése közművesített területen kézi erővel: 2,09 óra/m³
Ez alapján a díjköltsége 4500.- Ft/ó x 2,09 = 9.405.- Ft kellene, hogy legyen a HP2.indokolásban írt 1.049.- Ft helyett. Egyébként a KV-ben 1.349.- Ft díjköltség van beállítva 1049.- Ft helyett. (HP.2. 2. oldal).

III. Ezen munkanem esetében nem ÉN szerinti kalkulált tétel.

A kérelmezők szerint a Kraftszer Kft. egyik tételnél sem az ÉN norma előírás szerint számolt.

Hivatkoztak e körben a III. csővezeték bontása 4. tétel 48-00-005 Hőszigetelés bontása, szállítása, veszélyes anyagtároló helyre munkanemre.

ÉN szerint a bontás norma díja

Betanított, segédmunkaerő 0,48 óra x 4.500.- Ft/ó = 2.160.- Ft

A tételhez tartozik a lebontott hőszigetelő anyag gépkocsira rakása, elszállítása veszélyes anyag fogadására alkalmas tároló helyre (a legközelebbi kb.20.-km) és a lerakóhelyi díj (ami veszélyes hulladéknál minimum 80.-90 ezer Ft/t), mindezt nem kalkulálta.

Erre a tételre a Kraftszer Kft. 949.- Ft díjjal számolt, mely díjból kivitelezhetetlen.

A szállítási, lerakóhelyi díjat sem vette figyelembe, holott veszélyes anyagok szállítást csak a környezetvédelmi engedéllyel rendelkezők szállíthatnak, szintúgy környezetvédelmi engedéllyel rendelkező veszélyes anyag fogadására alkalmas lerakóba.

A Kraftszer Kft. nem alkalmazta a költségvetésben kötelezően előírt ÉN. normatételeket, hanem azoktól önkényesen eltért, valamint szintén súlyos hibát vétett azzal is, hogy az általa az ajánlatában megadott rezsioradíjat nem alkalmazta, hanem attól is ad hoc jelleggel eltért.

Az ajánlatkérő azért írta elő a kötelezően alkalmazandó Normakönyvet és az a szerinti normák alkalmazását, hogy bárki számára egyszerűen ellenőrizhető legyen minden ajánlattevő számítása.

A kérelmezők a költségvetési hibákat figyelmen kívül hagyták és a megadott 4.500.- Ft-os rezsioradíjjal felszorozva a költségvetés összes tétele a kérelmezők szerint helyes rezsioradíjjal, az összesen számított munkadíj lényegesen meghaladja a Kraftszer Kft által megadott 60.345.126.- Ft-os

munkadíjat. Ezzel az általa a felolvasólapon megadott vállalási ár is jelentősen megnő.

A Kraftszer Kft. költségvetése alkalmatlan a Kbt-ben és a közbeszerzési dokumentumokban foglalt szabályok szerinti elbírálásra.

A második helyezett Kraftszer Kft. ajánlati költségvetése sem felelt meg a jogszabályok, valamint az ÉN előírásainak, ennél fogva Bau-Vill Épker Kft. ajánlatában megadott még alacsonyabb és az ajánlatkérő által érvényesnek tekintett ajánlati költségvetés sem felelhet meg az előírásoknak.

Az ajánlatkérő egyértelműen a fentiekben hivatkozott normatételek alkalmazását írta elő és ez a költségvetés 95-96 %-ában egyértelműen be is azonosítható. Az ajánlatkérő ezt a norma alkalmazását előírta, akkor minden ajánlattevőnek a normában megadott idővel kellett kalkulálni az ajánlati árakat. Tekintettel arra, hogy a Kraftszer Kft. tekintetében ezek az általa levezetett okok miatt nem fogadhatóak el, illetőleg aránytalanul alacsonyak.

Az előzőekben előadott kérelmezői nyilatkozat a díjtételekre vonatkozott, a díj oldalról közelítette meg, azonban álláspontjuk szerint tekintettel arra, hogy ez a piac nem egy olyan túl nagy piac, ahol több száz beszállító lehet, vagy több száz alkalmas alvállalkozót lehet igénybe venni, 4-5 olyan beszállító van, aki akár Magyarországról, akár külföldről is beszállít, így az árak alakítását a piaci szereplők ismerik.

A díj oldalon, illetőleg a rezsióradíjknál az időtényező is nagyon fontos, ezt is figyelnie kellett volna vennie az ajánlatkérőnek a megalapozott döntés tekintetében. Példának hivatkoztak arra, hogy egy meghatározott mennyiségű földet hány perc alatt lehet kitermelni. Ez a normában is szintén meg van adva és attól való lényeges eltérés az szintén megalapozhatja az érvénytelenséget, illetőleg az aránytalanul alacsony árat.

A Kraftszer Kft. ajánlatát érvényessé minősítő jogszerűtlen döntés tekintetében a hiánypótlás során megváltoztatott egységárakkal végigszámolva a teljes költségvetést, teljesen más ár jön ki, mint az eredeti ajánlatában, a felolvasólapon megadott vállalási ár. Amennyiben az ajánlatkérő a Kbt. szerint jár el a bírálat során és ellenőrzi a beadott költségvetés valós vagy valótlán, megalapozott vagy megalapozatlan voltát, akkor kiderült volna, hogy a Kraftszer Kft. eredeti ajánlati ára megváltozik és emiatt a Kraftszer Kft. ajánlata érvénytelen.

A **6. kérelmi elem**ben a kérelmezők a saját ajánlatuk érvénytelenné nyilvánítását kifogásolták.

Álláspontjuk szerint az ajánlatkérő jogsértően alkalmazta az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ép. R.) 16. pontját, a 25. § (2)

bevezetését, valamint a tévesen értelmezte a minimális építőipari rezsioradíj 2015. évi mértékéről szóló 40/2015. (IX. 14.) MvM rendeletet (a továbbiakban: Rezsioradíj rendelet), ezáltal az ajánlatuk érvénytelenné nyilvánító döntése jogsértő.

A kérelmezők helyesen, a jogszabályok tartalma és előírásai szerint jártak el, határozták meg és az árindokolás megadása körében hitelt érdemlően, a szakma szabályait figyelembe véve támasztották alá ajánlati árukat.

Az Ép. R. 16. pontja szerint az aránytalanul alacsony ár vizsgálata során a 25. § (1) Amennyiben a rezsioradíj mértéke az eljárásban a Kbt. 76. §-a szerint önállóan értékelésre kerül, aránytalanul alacsony árajánlatnak minősül, ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértékénél.

A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben foglaltakon kívüli esetekben az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében arra vonatkozóan is tájékoztatást kér, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. Ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.

A rezsioradíj mértéke a tárgyi eljárásban nem került önállóan értékelésre. Az Ép. R. 25. § (2) bekezdése pedig világosan és egyértelműen kimondja, hogy az ajánlatkérőknek miként kell eljárniuk abban az esetben, amennyiben úgy ítélik meg, hogy bizonyos ajánlattevő ajánlati ára aránytalanul alacsony.

Az árindokolásukban egyértelműen megadták, hogy az ajánlatuk készítése során milyen összegű rezsioradíjjal számoltak. A megadott és alkalmazott rezsioradíj összeg magasabb, mint a Rezsioradíj rendeletben meghatározott összeg.

Azt is megadták, hogy az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és milyen módon vettek figyelembe.

A Rezsioradíj rendeletben foglalt egyes költségek értékei mintaértékek; a rezsioradíjjal kapcsolatos árindokolás-kérések körében – a jogszabály szerint - kötelesek a Rezsioradíj rendeletben felsorolt egyes költségnemeket megadni, valamint azt, hogy ezeket milyen módon vették figyelembe.

Az Ép. R. 25. § (2) bekezdésében foglalt megfogalmazásból és értelmezéséből következik, hogy az egyes költségnemekkel való kalkuláció módja az

kérelmezők megítélésén és bemutatásán múlik, másként az Ép. R. hivatkozott megfogalmazása nem értelmezhető. Az Ép. R. jogforrási szintje Kormányrendelet, míg a Rezsioradíj Rendelet miniszteri rendelet; amennyiben kollízió lenne a két jogszabály között, úgy a magasabb szintű jogforrást kell figyelembe venni. Így jártak el indokolásukban és egyértelműen és kétséget kizáróan közölték, hogy a jogszabályban foglalt képletet a matematika szabályai szerint alkalmazva kalkuláltak az árak meghatározásakor.

Nem megalapozott az ajánlatkérő álláspontja akkor, amikor azt állítja, hogy nem a jogszabály szerinti kalkuláltak, hiszen ilyen kötelezettségük nincs; az nem folyik magából a Rezsioradíj rendeletről sem.

Amennyiben pedig a megadott kalkulációs mód kapcsán úgy ítélte meg, hogy az nem a Rezsioradíj rendeletben foglalt módon számoltak (holott erre kötelezettségük láthatóan nem volt), vagy a számításuk helytelen, úgy további felvilágosításkérés vagy hiánypótlás keretében fel kellett volna hívnia kérelmezőket arra, hogy mutassák be részletesebben a kalkulációjuk módját, hiszen állították, hogy a kalkulációjuk helyes és megalapozott értékeken alapul. Erre erre vonatkozóan tettek is felajánlást, ugyanakkor az ajánlatkérő ezt nem vette figyelembe, helyette fontosabbnak tartotta az eljárás gyors ütemben történő lezárását.

Az ajánlatkérő – jogsértő módon - egyáltalában nem vette figyelembe, semminemű jelentőséget nem tulajdonított azon ténynek, hogy az általuk az ajánlat egyes soraiban alkalmazott rezsioradíj mértéke magasabb, mint a Rezsioradíj rendeletben meghatározott összeg (ily módon kizárt, hogy az ajánlati ár aránytalanul alacsony legyen). Ezen összeg pedig az Ajánlat részét képező költségvetésben sorról sorra ellenőrizhető (a már korábbiakban jelzett jogszerű kivétellel).

A rezsioradíj ellenőrzésének (árindokolás keretében történő felkérdezhetőségének) és annak minimális értékének jogszabályi szinten való rögzítése bevezetésével minden kétséget kizáróan az volt a jogalkotói szándék, hogy orientálja az ajánlatkérőket a közbeszerzési eljárásokban, ennél fogva egyértelműen és egyszerűen azonosíthatók és érvényteleníthetők legyenek azon ajánlatok, melyekben az adott ajánlattevő ezen értéknél alacsonyabb értékkel számolt.

A Kbt. 72. § (3) bekezdés utolsó mondata szerint az ajánlatkérő akkor köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron, vagy költséggel teljesíthető.

Az ajánlatuk felolvasólapján feltüntetett és a költségvetésben részletezett, átalányjellegű, summa ajánlati árak nem aránytalanul alacsony, az a jelenlegi piaci környezetben optimálisan kalkulált, alátámasztott, megvalósítható ár minimális profittartalommal, továbbá az általuk az indokolás megadása során közölt információk megfelelően indokolják ajánlatuk megalapozottságát, ennél fogva jogszerűtlen az ajánlatuk érvénytelenné nyilvánítása.

A kérelmezők a Rezsioradíj rendeletben leírt képletet szó szerint, a matematika szabályai alapján eljárva alkalmazták, mely a jogszabályban foglalt értéktől (2490.-Ft/ órától) magasabb.

Az ajánlatkérő – jogsértő módon - egyáltalában nem vette figyelembe, semminemű jelentőséget nem tulajdonított azon ténynek, hogy az általuk az ajánlat egyes soraiban ténylegesen alkalmazott rezsioradíj mértéke magasabb, mint a Rezsioradíj rendeletben meghatározott összeg (ily módon kizárt, hogy az ajánlati ár aránytalanul alacsony legyen). Ezen összeg pedig az Ajánlat részét képező költségvetésben sorról sorra ellenőrizhető (a már korábbiakban jelzett jogszerű kivétellel).

Azt is hangsúlyozták a kérelmezők, hogy a normatételeknél is azt gondolták, hogy attól nem térhetnek el, természetesen a 40/2015. MvM rendeletnél is ezt betartotta és az A oszlopot és a B oszlopot is figyelembe vette. Azonban a 25., 27. és a 29. tételeknél, ahol különféle képletek vannak. Itt látható, hogy van egyszer egy szorzás, aztán egy kivonás, ha a B részt tartja be, akkor nem jön ki az A rész, ha az A oszlopot tartja be, akkor nem jön ki a B tétel és az A oszlop szerinti képletet alkalmazva először szoroztak, aztán kivontak a matematika szabályai szerint.

Amikor összeállították az ajánlatukat, illetőleg kalkuláltak az összes felmerülő és előírt költségekkel, ez alapján kijött a rezsioradíj 2.520.-Ft összegben. Ebbe természetesen beletartozik minden, ami ehhez kapcsolódik és az improduktív órák költsége vonatkozásában úgy próbálták kikalkulálni az MvM rendelet alapján is a költségeket, hogy ez a 2.520.-Ft-os rezsioradíj, ez megmaradjon.

Az ajánlatkérő a hiánypótlásban kérte az MvM rendelet szerinti kalkulációt a rezsiköltségek vonatkozásában. Az ajánlatkérő ezen felhívására nagyon rövid idő állt rendelkezésre és ez viszonylag egy új jogszabály és az 1.-19. tételekig megpróbálta teljesen betartani az MvM rendeletben foglaltakat és a képletekkel összefüggésben nem érzékelte akkor, hogy ezzel valami gond lehet. Ezért a képleteknek megfelelően próbált eljárni, illetőleg ennek az MvM rendeletnek a rendelkezéseit megpróbálta a legjobb tudása szerint betartani.

Az *ajánlatkérő* észrevételében kérte az álláspontja szerint alaptalan kérelem elutasítását.

Az **1-2. kérelmi elem** tekintetében előadta, hogy a kérelmezők 2016. június 20. napján előzetes vitarendezést kezdeményeztek, ezzel egyidejűleg iratbetekintési kérelmet is előterjesztettek, amelyben kifejtették, hogy az előzetes vitarendezési kérelmükben foglalt feltételezett jogsértések kapcsán kívánnak a Bau-Vill Épker Kft., illetve a Kraftszer Kft. ajánlatába, és az általuk az eljárás során benyújtott valamennyi dokumentumba betekinteni. Azonban kérelmükben nem jelölték meg azt, hogy ezeknek konkrétan melyik részébe kívánnak betekinteni.

Az iratbetekintési kérelemmel kapcsolatban a Kbt. 45. § (1) bekezdés alapján tájékoztatta a kérelmezőket, hogy nevezett ajánlattevők vonatkozásában az ajánlatuk alacsony árát jelölték meg jogsértésként, a további kérelmi elemek ajánlatkérői jogsértésekre vonatkoztak. Így előzetesen tájékoztatta a kérelmezőket, hogy az általuk megjelölt dokumentumokat csak ebben a körben köteles biztosítani.

Az új Kbt. 45. § (1) bekezdés az iratbetekintéssel kapcsolatos törvényi szabályozásban jelentős változást hozott a korábbiakhoz képest.

A kérelmezők sem az előzetes vitarendezési kérelmükben, sem az iratbetekintési kérelmükben nem jelöltek meg az üzleti titok indoklásával kapcsolatos feltételezett jogsértést, ezért az iratbetekintés során az erre vonatkozó iratba történő betekintést nem volt köteles biztosítani.

A törvényi rendelkezés indoklása rögzíti továbbá: „(...) a törvény korlátok közé szorítja a más ajánlattevő ajánlatába illetve részvételi jelentkezésébe való betekintés szabályait. Ennek indoka szintén a korábbi jogszabályi környezetben kialakult káros gyakorlat, amely szerint a gazdasági szereplő/egymás ajánlatait teljes mértékben átvizsgálták és lényegében újra értékelték annak érdekében, hátha találnak valamilyen olyan hibát, amit az ajánlatkérő esetleg nem vett észre, és ezzel a maguk javára fordíthatják a közbeszerzési eljárás eredményét. A törvény ennek a gyakorlatnak kíván gátat vetni tekintettel arra, hogy a törvény azt az alapvető elvet követi, miszerint az ajánlatok és a részvételi jelentkezések értékelése nem a gazdasági szereplők, hanem az ajánlatkérő feladata. Erre tekintettel a más gazdasági szereplők ajánlatába vagy részvételi jelentkezésbe való betekintés kapcsán a törvény akként rendelkezik, hogy a gazdasági szereplő a betekintést csak indokolt esetben kérheti, az iratbetekintésre vonatkozó kérelemben pedig köteles megjelölni, hogy milyen feltételezett konkrét jogsértés kapcsán és az ajánlat vagy részvételi jelentkezés mely részébe kíván betekinteni. Minderre azért van szükség, mert az ajánlatkérő a betekintést csak gazdasági szereplő által megjelölt feltételezett jogsértéshez kapcsolódó jogérvényesítéséhez szükséges mértékben köteles biztosítani. A törvény azt is rögzíti, hogy más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének teljes körű átvizsgálása a betekintés körében nem lehetséges.

Ez alapján vitatta azt, hogy jogsértően járt volna el, amikor egyrészt a jogszerűen üzleti titokká nyilvánított iratokba, másrészt pedig az előzetes vitarendezésben megjelölt jogsértésekhez kapcsolódó iratokon felül nem engedett betekintést a további iratokba.

A kérelmezőknek ezt követően is lehetőségük lett volna olyan tartalmú ismételt iratbetekintési kérelem előterjesztésére, amelyben hivatkoznak az üzleti titok indoklásával kapcsolatos, vagy bármely más feltételezett jogsértésre, hiszen a Kbt. 45. § nem korlátozza az iratbetekintések számát, azonban ezzel a lehetőséggel nem éltek.

A Bau-Vill Épker Kft. árazott tételes költségvetésének terjedelmével összefüggésben rámutatott az ajánlatkérő, hogy az árazatlan költségvetés üres sorait törölve, és a tételes költségvetési sorok változatlanul hagyása mellett akként formázta a költségvetést, hogy az kevesebb oldalszámot eredményezett, tartalmi változással azonban nem járt.

Azt is közölte az ajánlatkérő, hogy az 1. hiánypótlás az arra vonatkozott, hogy a későbbi nyertes ajánlattevő az üzleti titkok alkalmazását semmilyen módon sem indokolta. A 2. hiánypótlásban pedig azt kérte, hogy a hiánypótlási határidőn belül úgy adja meg az indokolását, illetőleg úgy jelölje meg az üzleti titok körét, hogy a benyújtott dokumentumban szereplő adatokat, információkat minősítse helyesen, csak és kizárólag a törvényi előírások általi üzleti titoknak minősített adatokat nyilvánítsa üzleti titokká. Tehát nem az üzleti titokra kérdezett rá, hanem az üzleti titok körére a 2. hiánypótlásban és nem azt az indokolást kérte, mint az 1. hiánypótlásban, így nem beszélhetünk többszörös hiánypótlásról ugyanabban a körben.

Azért nem engedte meg az üzleti titokra vonatkozó indokolás megtekintését a kérelmezőknek, mivel egyrészt erre vonatkozóan az előzetes vitarendezési kérelemben nem szerepelt semmilyen kérelem. Abban az esetben, ha ezt rögzítették volna a kérelmezők az előzetes vitarendezési kérelemben, akkor megengedte volna az iratbetekintést, de tekintettel arra, hogy ez nem volt benne, így nem tudta megmutatni, másrészt pedig az üzleti titokkal védett részt természetesen a védelem miatt nem tudta megmutatni.

A **3. kérelmi elem** vonatkozásában azt emelte ki az ajánlatkérő, hogy a kérelmezők e körben hivatkoztak a szakmai ajánlat definíciójára: (...)

A Kraftszer Kft. az ajánlata felolvasó lapján az alábbiak szerint tette meg ajánlatát:

Ajánlati ár (nettó HUF+ ÁFA)	168.967.421,- Ft + ÁFA
Hővezetési tényező mértéke primer és szekunder távhővezeték esetén	0,0230 W/mK
Hővezetési tényező mértéke HMV-cirkulációs vezeték esetén	0,0214 W/mK
Egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek száma	3 helyszín
Garanciavállalás ideje	60 hónap

Ebből tehát megállapítható, hogy az előírásoknak megfelelően valamennyi részszerpont esetében megtette ajánlatát, amely ajánlat vonatkozásában az ajánlattételi határidő lejártával és az ajánlatok bontásával az ajánlati köztöttség beállt. A közbeszerzési dokumentumok a szakmai ajánlat vonatkozásában előírtak, hogy az ajánlattevők rövid szöveges formában mutassák be a felolvasólapon tett vállalásaik megalapozottságát, amelyet 8 ajánlattevőből 7

ajánlattevő nem (köztük a kérelmezők sem) teljesített(ek) teljes körűen, ezért rendelt el hiánypótlást erre vonatkozólag.

A Kraftszer Kft. a hiánypótlásában kifejtette, hogy mely tényezőket vette figyelembe az árképzése során, hogy mi alapján látta vállalhatónak az egyidejű folyamatos munkavégzés helyszíneinek számára tett ajánlatát, és hogy mire alapozta a garanciavállalás idejére vonatkozó ajánlatát.

A hiánypótlás keretében nem tett olyan nyilatkozatot, amellyel eltért volna a felolvasólapon megjelölt adatoktól, azok semmilyen formában nem változtak, tehát a hiánypótlás megadása nem járt az ajánlati kötöttség alá eső ajánlati elemek, az ajánlattevők között kialakuló sorrend befolyásolásával, ezért a kérelmezők ezen kérelmi eleme megalapozatlan. Másrésztől elkésett figyelemmel arra, hogy a hiánypótlási felhívást 2016. május 27. napján továbbította valamennyi ajánlattevő részére, ezáltal a tudomásszerzés 2016. május 27. napján megtörtént a kérelmezők részéről is.

Az ajánlatkérő előadta azt is, hogy a szakmai ajánlat tartalma kifejezetten definiálva van a törvényben. Az ajánlatok bontást követően a bírálókat a Kbt. 69. § egyértelműen rögzíti. Ebben a kontextusban a Kbt. 69. § (1) bekezdése egyértelműen szabályozza a bírálókat folyamatát. Ennek során a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek meg kell felelnie az ajánlatoknak és ajánlatkérőnek ezt kell vizsgálnia.

Ezen túlmenően a Kbt. 69. § (2) bekezdése szerint a bírálókat során az alkalmasság, a kizáró okok és az európai egységes dokumentumban foglalt nyilatkozaton túlmenően minden egyéb tekintetben is vizsgálnia kell az ajánlatokat, illetve a részvételi jelentkezéseket, ez a kérelmező álláspontja szerint egyértelműen a szakmai ajánlatra is kiterjed. A szakmai ajánlatot egyértelműen vizsgálni kell. Ezt követően jön az értékelés és a szakmai ajánlattal összefüggésben megvizsgálva a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontját, illetőleg a szakmai ajánlat Kbt. szerinti tartalmát.

Álláspontja szerint a beszerzés tárgyának jellemzői az a szakmai ajánlatot kell, hogy jelentsék, hiszen a szakmai ajánlat definíciója is egyértelműen erre utal.

Az ajánlatkérőnek ezeket a szabályokat kell figyelembe vennie. A 322/2015. Korm. rendelet 24. §-a nem áll ezzel teljesen koherenciában, ezért az ajánlatkérőnek a Kbt. szabályait kell az előbbieket szerint figyelembe vennie, ennek megfelelően kell a szakmai ajánlat tartalmát vizsgálnia az ajánlattételi határidőben beállott ajánlati kötöttségre is tekintettel.

A 4. értékelési részszempont tartalmával összefüggésben az ajánlatkérő álláspontja szerint az előírása alapján annak a tartalmát a felolvasólapon tett vállalat adta, a szakmai ajánlat az csak lényegében alátámasztotta azt a vállalatot. Ezt írta elő, ennek egyébként minden ajánlattevő meg is felelt, a Kraftszer Kft. pedig a felolvasólapon tett tényszerű, adatszerű vállalatot szakmai ajánlattal nem módosította, abban semmi olyan nem volt, ami azt módosította volna, hanem

magyarázatot adott az egy időben vállalt kivitelezési helyszínekkel az összefüggésében.

Azon előírásával kapcsolatosan, amely szerint az érvénytelen mindazon ajánlat, amiben a beárazott tételjegyzék, az árazatlan költség bármiben eltér az előírásától, e körben a bármiben eltérés kifejezés az tartalmi eltérést jelentett.

A **4. kérelmi elem**ben kifogásoltakkal összefüggésben hangsúlyozta az ajánlatkérő, hogy a Kraftszer Kft. az egységárelemzését az I. számú hiánypótlása 6-7-8. oldalán teljesítette, valamint a kiegészítő indokolást a II. hiánypótlás 1-2. oldalán. Az iratbetekintési jegyzőkönyv tanúsága szerint kérelmezők az iratbetekintés során megtekintették ezen dokumentumokat, illetve azok említett oldalait, így fenti állításuk iratellenes.

A kérelmezők előtt a hiánypótlási felhívásból ismert volt az a tény, mely szerint ezeket az ajánlat nem tartalmazta, így a kérelmezők az ajánlatba történő iratbetekintés során is csak ezt tudták volna megállapítani.

Az **5. kérelmi elem**ben kifogásoltakra kiemelte az ajánlatkérő, hogy a kérelmezők a Kraftszer Kft. rezsioradíj számítása kapcsán kifogásolják az alapbér összegét, mivel a „megnevezés” oszlopban havi bruttó 111.000.- Ft alapbér és 174 munkaóra került feltüntetésre, és ebből nem kalkulálható 2.234.- Ft/óra alapbér. Az ajánlattevő ezek szerint nem korrigálta a rendeletben megjelölt alapbért, azonban a számára nyilvánvaló volt, hogy a minimálbértől magasabb érrel számolva állapította meg a Ft/óra alapbért. A törvényi minimum tehát teljesült.

Maga a rendelet is az „A” oszlopban a minimálbért tünteti fel, míg a „B” oszlop szerint a vállalkozásoknak az adott évi tény adatot kell rögzíteni, és a tényadatból kell a rezsioradíjukat levezetni, tehát ekként a „B” oszlopban szereplő értékek képezhetik a vizsgálat tárgyát.

A kérelmezők által feltételezett további számítási hibák pedig nem jelentik az ajánlattevő ajánlatának automatikus érvénytelenségét, mivel hiánypótlás keretében lehetősége lett volna olyan rezsioradíj számítást csatolni ajánlatához, amelyben a számítási hibákat korrigálja azzal együtt, hogy a rezsioradíj mértéke változatlan marad. Ez a lehetősége egyébként a kérelmezők részére is adott volt, azonban ezzel nem éltek.

A kérelmezők kifejtették, hogy ők helyesen állapították meg a rezsioradíjukat, ezen belül is az improduktív órák mértékét, illetve összegét, és kollízió miatt a rendelet nem is alkalmazható, azonban ezek szerint a Kraftszer Kft. ajánlata vonatkozásában a rendelet szerinti számítás elfogadható, sőt a rezsioradíj számítását a rendeletben rögzített és az általa is alkalmazott módszer szerint korrigálta.

A kérelmezők állításával ellentétben nem írta elő az ÉN normakönyv alkalmazását, az egyébként nem kötelezően alkalmazandó, mivel csak egy

ajánlásnak minősül, a normakönyv szerinti normáktól való eltérés pedig megengedett. Az építőiparban jártas gyakorlati szakemberek előtt ismert az, hogy a normák néhány esetben irreálisan alacsony értékeket rögzítenek, és amennyiben nem lenne lehetőség az ezektől történő eltérésre, az torzulásokat eredményezne.

Maguk a kérelmezők sem minden esetben alkalmazták az ÉN szerinti értékeket, attól tehát ők maguk is eltértek például akkor, amikor az általuk kifogásolt költségvetési tételnél az ÉN szerint 0,48 óra/m³ érték helyett 2,09 óra/m³ értékkel számoltak.

A **6. kérelmi elem** tekintetében a kérelmezők által hivatkozott 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében arra vonatkozóan is tájékoztatást kért, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsiorádjával számolt, és a rezsiorádj kiszámításakor egyes - az Épki. -ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsiorádj elemeit képező - költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe annak fennállását.

Tehát amennyiben az ajánlattevő ajánlatát aránytalanul alacsonynak minősíti, és emiatt indokolást kér, úgy köteles tájékoztatást kérni a rezsiorádj vonatkozásában is, mivel nem azt mondja a jogszabály, hogy tájékoztatást kérhet, hanem azt, hogy tájékoztatást kér.

A kérelmezők az indokolásukban megadták, hogy 2.529.- Ft/óra rezsiorádjával kalkulálták ajánlati árukat. Ezt követően további kiegészítő indokolást kért és a további kiegészítő indokolás iránti felhívásban felhívta a figyelmet arra, hogy az „Improduktív órák költsége” elnevezésű sorban számítási hiba történt, ami által a tényleges rezsiorádj jóval alacsonyabb lehet az általuk megjelölttől. A kérelmezők az indokolásukban azonban kifejtették, hogy ők továbbra is fenntartják azon álláspontjukat, mely szerint az általuk alkalmazott rezsiorádj nem tartalmaz számítási hibát, az helyesen került megállapításra, és a helyesen megállapított rezsiorádjuk meghaladja Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyiért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsiorádj mértékét.

A fentebb hivatkozott miniszteri (MvM) rendelet I. számú melléklete a rezsiorádj egyik elemeként a produktivitás mértékét 87,16% mértékben állapítja meg, és ezt rögzíti az 1. számú melléklet 24. sorában. Egy egyszerű kivonás alapján ebből következően megállapítható, hogy improduktív órák 12,84% mértéket tesznek ki a rendelet szerint, és ennek költségét rendeli meghatározni I. számú melléklet 25. sorában, amihez gyakorlatilag szintén egy egyszerű matematikai művelet szükséges. A rendelet által kalkulált 2.045.- Ft összes költséghez ezáltal 263.- Ft járul improduktív órák költsége címén, a kettő között a megoszlás 87,16% - 12,84%.

Az általuk megadott indokolás alapján a kalkulált összes költség (22. sor) 1.201.- Ft. A rezsiorádj kimutatásában a produktivitási értéket 87,16%

mértékben jelöli meg, azonban az improduktív órák költsége sorban 1.200,1.- Ft költséget tüntetett fel. Ezzel a kalkulációja önmagának is ellentmond, hiszen bár a produktivitási értéket 87,16% mértékben jelöli meg, ami által az improduktív órák mértéke csak 12,84% lehet, ennek ellenére a kalkulációjában az improduktív órák költsége a produktív órák költségének 99,9%-át teszi ki a 12,84 % helyett. Ezáltal gyakorlatilag közel ugyanannyi költséget számolnak a produktív és improduktív munkaórákra, így a kettő közötti megosztás nem 87,16% -12,84%, hanem 50,02% - 49,98%.

Amennyiben valóban helyesen kalkulálták a rezsioradíj összegét, azaz az improduktív órák költsége címén kb. 155.-Ft összeget kalkulálnak az 1.201.- Ft összköltségre vetítve, úgy a helyesen megállapított költségek figyelembe vételével a rezsioradíj összege 1.483.- Ft/óra lenne, amely több mint 1.000.- Ft összeggel alacsonyabb az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása szerinti rezsioradíjnál. Látható, hogy az MvM rendeletbe ütköző módon, jogszabálysértően állapították meg a rezsioradíjat, ebből következik, hogy a jogszabálysértő rezsioradíjjal kalkulált ajánlati ár sem felelhet meg a jogszabályban foglaltaknak.

A rezsioradíj vonatkozásában alkalmazandó két hivatkozott jogszabály nem tartalmaz ellentmondásos rendelkezést, a jogszabályok között nincs kollízió, ezért az MvM rendelet rendelkezései nem hagyhatóak figyelmen kívül már csak azért sem, mert az MvM 1. számú melléklete szerinti levezetés teszi lehetővé az ajánlattevők által alkalmazott rezsioradíjak összehasonlíthatóságát, ezáltal ellenőrizhetőségét.

Az ajánlatkérő azt is kiemelte, hogy nem volt kötelező a hivatkozott MvM rendelet alkalmazása, azonban miután a felhívásában szerepelt az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (Étvr.), amely visszautal az MvM rendeletre, így az figyelembe kellett venni.

Az *egyéb érdekelt* Kraftszer Kft. észrevételében kijelentette, hogy az indokolásában foglaltakat fenntartja. Az ajánlatkérőnek a szakmai ajánlat tartalmával összefüggésben semmilyen konkrét előírása nem volt, tehát semmilyen olyan, az indokolásban megadandó adatot, vagy tényt nem kellett bemutatni alapvetően a szakmai ajánlatban, amelyet a kérelmezők kifogásolnak. Nagy múltú szakcég, több helyen, több kivitelezést végzett már egyidejűleg megfelelő eszközparkkal, illetőleg humán erőforrással is rendelkezik, tehát több helyen tud végezni kivitelezést. Ennek megfelelően az ajánlatkérő hiánypótlási felhívásának megfelelően megadta a szakmai indokolását. Annak tartalmának, az abban foglaltaknak elegendőnek kell lennie arra, hogy az általa vállalt 4. értékelési részzempontban a 3 helyszínen történő munkavégzés elvégezhetőségét alátámassza. Ennek megfelelően álláspontja szerint az indokolásban eleget tett mind ajánlatkérő előírásának, mind az ajánlatkérői hiánypótlásban foglaltaknak.

Álláspontja szerint nem volt semmilyen normagyűjtemény, vagy norma kötelezően alkalmazandó. Egyébként a Döntőbizottság gyakorlata is az, hogy alapvetően ez csak egy kiindulópont lehet az építési beruházások tekintetében.

A **Döntőbizottság** az előzetes összesített tájékoztatót követően a 2016. április 21-én megküldött eljárást indító felhívás és dokumentáció dátumára tekintettel a Kbt. ezen időpontban hatályos szabályai alapján bírálta el a jogorvoslati kérelmet.

A Döntőbizottság először eljárásjogi kérdésként azt vizsgálta meg hivatalból, hogy a 3. kérelmi elem nem elkésetten került-e előterjesztésre, mivel ez a kérelmi elem nem az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésében rögzítetteket kifogásolta, hanem annál korábbi ajánlatkérő eljárási cselekményt, a hiánypótlási felhívást és annak tartalmát.

A kérelmezők azt kifogásolták, hogy jogsértő volt az ajánlatkérő hiánypótlási felhívása Kraftszer Kft.-t érintően, megsértve ezzel Kbt. 71. § (8) bekezdését és a Kbt. 81. § (11) bekezdését.

A Kbt. a vizsgált körben az alábbi releváns rendelkezéseket tartalmazza.

A Kbt. 2. § (7) bekezdés első fordulata alapján e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi.

A Kbt. 148. § (1) bekezdése alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul.

A Kbt. 148. § (2) bekezdése szerint kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának, valamint a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás jogsértő volta miatt kérelmet nyújthat be a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdek-képviselői szervezet is. (E bekezdésben foglaltak a továbbiakban együtt: kérelmező.)

A Kbt. 148. § (3) bekezdése értelmében a kérelem - a (4)-(5) bekezdés szerinti eltéréssel - a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet.

A Kbt. 148. § (6) bekezdése szerint az ajánlatkérő 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti, jogsértő eljárási cselekménye miatt külön jogorvoslati kérelem nem nyújtható be, ezen jogsértés ellen a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemben lehet kérelmet előterjeszteni. A 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti eljárási cselekményekre vonatkozó kérelem nem minősül a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni kérelmi elemhez képest másik, önálló kérelmi elemnek, és a (3)-(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának, valamint a jogsértés megtörténtének ugyanazt kell tekinteni, mint ami a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemre irányadó.

A Kbt. 148. § (7) bekezdése azt tartalmazza, hogy a (3)-(4) bekezdés c) és d) pontja szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának kell tekinteni a közbeszerzési eljárást lezáró döntésben szereplő, a megtekintett iratokat érintő jogsértéssel kapcsolatban az iratbetekintés befejezésének napját, ha a kérelmező az írásbeli összegezés kézhezvételét követő tíz napon belül az ajánlat(ok)ba betekintett az ajánlatkérőnél vagy a Közbeszerzési Döntőbizottságnál, illetve ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek.

A Kbt. 148. § (7) bekezdés da) pontja szerint ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésének időpontját; db) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben nem küldte meg, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésére vonatkozó határidő lejártának napját;

A Kbt. 148. § (10) bekezdése alapján a (3)-(9) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogsértéssel jár.

A Kbt. jelen közbeszerzési eljárásban hatályos szabályai alapján kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő közbeszerzési eljárásban tanúsította magatartása, kifejtett tevékenysége vagy mulasztása esetén a Kbt. 148. § (2) bekezdése szerinti bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt.

A Kbt. szintén szabályozza, hogy milyen időtartam áll erre a kérelmezők rendelkezésére és azt is, hogy milyen ajánlatkérői tevékenység, magatartás vagy mulasztás lehet a jogorvoslati kérelem benyújtását kiváltó ok.

Ez utóbbiakat természetesen a Kbt. nem sorolja fel taxatíván, mivel minden közbeszerzési eljárásban más és más tény, adat, magatartás, mulasztás lehet a feltételezett jogsérelem vagy jogos érdek sérelmének a kiváltó oka.

A Kbt. új szabályozásrendszere azonban tartalmaz olyan, a korábbiakban nem szereplő szabályokat, amelyek az nemzeti eljárásrendben alkalmazandó speciális új rendelkezéseket veszi figyelembe és erre vonatkozóan ad szabályozást.

A Kbt. 148. § (6) bekezdése szerint az ajánlatkérő Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti, jogsértő eljárási cselekménye miatt külön jogorvoslati kérelem nem nyújtható be, ezen jogsértés ellen a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemben lehet kérelmet előterjeszteni.

A vizsgált jogorvoslati kérelem 3. eleme azt tartalmazta, hogy az ajánlatkérő hiánypótlási felhívása Kraftszer Kft. 4. részszempontra adott szakmai ajánlatát érintően jogsértő volt, megsértve ezzel Kbt. 71. § (8) bekezdését és a Kbt. 81. § (11) bekezdését.

Az ajánlatkérő a hiánypótlási felhívását a vizsgált körben a közbeszerzési eljárásban 2016. május 27. napján adta ki. A kérelmi elem tartalma alapján megállapította a Döntőbizottság, hogy az az értékelési 4. részszempont vonatkozásában kifejtett ajánlatkérői magatartást kifogásolta.

A jogorvoslati kérelem ezen eleme az ajánlatkérőnek a Kbt. terminológiája szerinti bírálatra vonatkozó szabályozásban rögzített rendelkezés megsértését kifogásolja, azonban a Kbt. nemzeti eljárásra vonatkozó új szabályozása az elvégzendő bírálati és értékelési szakaszt tekintve speciális szabályozást tartalmaz a Kbt. 69. §-ában.

A Kbt. 69. § (1)-(7) bekezdése az alábbiakat rögzíti.

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg - több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban - ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak alapján megfelelőnek talált ajánlatokat az ajánlatkérő az értékelési szempontok szerint értékeli.

(4) Az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát megelőzően az ajánlatkérő köteles az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt öt munkanapos határidő tűzésével felhívni a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint - adott esetben - a 82. § (5) bekezdése

szerinti objektív kritériumok tekintetében az eljárást megindító felhívásban előírt igazolások benyújtására. A kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetnek csak az alkalmassági követelmények tekintetében kell az igazolásokat benyújtani.

(5) Ha a (4) bekezdés szerinti ajánlattevő nem vagy az esetleges hiánypótlást, illetve felvilágosítás kérést követően sem megfelelően nyújtja be az igazolásokat (ideértve azt is, ha az igazolás nem támasztja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat tartalmát, vagy azzal ellentétes), az ajánlatkérő ezen ajánlattevő ajánlatának figyelmen kívül hagyásával az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt hívja fel a (4) bekezdés szerint az igazolások benyújtására. Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntésben csak olyan ajánlattevőt nevezhet meg nyertes ajánlattevőként, aki az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak szerint előírt igazolási kötelezettségének eleget tett.

(6) Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően dönthet úgy, hogy a (4) bekezdésben foglaltak szerint nemcsak a legkedvezőbb, hanem az értékelési sorrendben azt követő meghatározott számú következő legkedvezőbb ajánlattevőt is felhívja az igazolások benyújtására. Az ajánlatkérő az összegezésben csak akkor nevezheti meg a második legkedvezőbb ajánlattevőt, ha az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően őt is felhívta az igazolások benyújtására. Az e bekezdés szerinti lehetőséggel az ajánlatkérő akkor élhet, ha az értékelés módszerét figyelembe véve valamelyik ajánlat figyelmen kívül hagyása esetén az ajánlattevők egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.

(7) Ha az ajánlatkérőnek a részvételi jelentkezések és az ajánlatok bírálata során alapos kétsége merül fel valamely gazdasági szereplő nyilatkozatának valóságtartalmára vonatkozóan, bármikor öt munkanapos határidő tűzésével kérheti az érintett ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt, hogy nyújtsa be a (4) bekezdés szerinti igazolásokat.

Az ajánlatkérő a fenti szabályok alapján először elvégzi a Kbt. 69. § (2) bekezdésében rögzített vizsgálatot, azaz köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

Az ajánlatkérő ezt követően a Kbt. 69. § (3) szerint megfelelőnek talált ajánlatokat az értékelési szempontok szerint köteles értékelni.

A Kbt. 69. § (1) bekezdése alapján az ajánlatérő elvégzi az ajánlatok bírálata során annak ellenőrzését, hogy a benyújtott ajánlatok megfelelnek-e az előírásainak, a jogszabályok rendelkezéseinek.

Az ajánlatkérő ellenőrzi a kizáró okok és az alkalmasság követelményrendszerének való megfelelést, egyéb esetben is köteles az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni és szükséges esetén a hiánypótlás, felvilágosításkérés jogintézményét alkalmazni, továbbá az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megvizsgálni és adott esetben annak tartalma vizsgálata során az aránytalanul alacsony árra és egyéb aránytalan vállalásokra indokolást kérni.

A fenti szabályok alapján az állapítható meg, hogy az ajánlatkérőnek a bírálat során meg kell vizsgálnia az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát is a Kbt. 69. § (2) bekezdésére tekintettel. Az is megállapítható a Kbt. 69. § (2) és (4) bekezdésének kapcsolata körében, hogy a Kbt. 69. § (2) bekezdésében írt vizsgálat alapjául szolgál a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti eljáráshoz azaz ahhoz, hogy az ajánlatkérő az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát megelőzően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt öt munkanapos határidő tűzésével köteles felhívni a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint - adott esetben - a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében az eljárást megindító felhívásban előírt igazolások benyújtására.

Ez azonban a fentiek szerint feltételezi az értékelési részszerzők szerinti előzetes vizsgálatot is, mert csak ez alapján választható ki az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő.

A fentiek alapján az értékelési szempontok szerinti előzetes vizsgálat nem a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérői tevékenység, hanem a Kbt. 69. § (2) bekezdésében került rögzítésre, illetve a Kbt. 69. § (4) bekezdése kifejezetten az értékelési szempontokra figyelemmel a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőre vonatkozó eljárási szabályokat rögzíti.

Ezek előrebocsátása után a Döntőbizottság megvizsgálva a vizsgált közbeszerzési eljárás adatait azt állapította meg, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban mindhárom ajánlattevőt vizsgálta a bírálati szakaszban a Kbt. 69. § (2) bekezdése alapján alkalmazva a Kbt. 71. és 72. §-át.

Ennek megfelelően az ajánlatkérő e körben alkalmazott hiánypótlása nem a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti eljárási cselekmény, így osztja a jogorvoslati kérelem benyújtása tekintetében az alapszabályokat és nem alkalmazható a Kbt. 148. § (6) bekezdése szerinti speciális szabály (az eljárást lezáró döntésben történő kifogásolás lehetősége), így a tudomásra jutás tekintetében azt kell vizsgálni, hogy a kérelmezők jelen esetben mikor szereztek tudomást a jogsértőnek vélt cselekményről.

A kérelmezők a jogsértő cselekmény tekintetében 2016. május 27-én történt hiánypótlási felhívás tartalmából tudták, hogy az ajánlatkérő a Kraftszer Kft. ajánlattevőt a 4. értékelési részszerzőpont vonatkozásában a szakmai ajánlat benyújtására hívta fel, így annak esetleges jogsértő volta a kérelmezők tudomására jutott 2016. május 27-én.

A Kbt. 148. (3) bekezdése alapján a jogorvoslati kérelem a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül nyújtható be, amennyiben nem az eljárást lezáró döntést kifogásolására kerül sor.

A kérelmezőknek a 3. kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati kérelmüket a tudomásra jutásuktól számított 15 napon belül kellett volna benyújtaniuk, azaz 2016. június 11. napján, ehhez képest a jogorvoslati kérelem 2016. július 1. napján elkészen került benyújtásra.

A Kbt. 145. § (1) bekezdés szerin a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására - e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Kbt. 145. § (2) bekezdése alapján a közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra, az építési, illetve szolgáltatási koncesszióra, valamint a koncessziós beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt indult eljárás lefolytatása a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás tekintetében - ideértve a 21. § (4) bekezdésében említett külön jogszabály szerinti előminősítési kérelem elutasítása és az előminősítési listáról való törlés miatt indult eljárást is (a továbbiakban: előminősítési ügyekben indított jogorvoslati eljárás) - a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik.

A Kbt. 151. § (5) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmet - a Ket. 30. §-ában foglaltakon túl - érdemi vizsgálat nélkül öt napon belül elutasítja, ha megállapítja, hogy

- a) a kérelmező a hiánypótlási felhívásnak a meghatározott határidő alatt nem tett eleget vagy a kérelmét újból hiányosan adta be;
- b) az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményét, felhívását, a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást, jogszerűen visszavonta.

A Kbt. 151. § (6) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást akkor is megszünteti, ha az (5) bekezdés alapján a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye, az elutasítási ok azonban az eljárás megindítását követően jutott a Közbeszerzési Döntőbizottság tudomására.

A Ket. 31. § (1) bekezdés c) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás kérelemre indult és az ügyfél kérelmét visszavonta, kivéve, ha az eljárás hivatalból is megindítható, és a hatóság az eljárást hivatalból folytatja, vagy ha az eljárásban több kérelmező vesz részt, és nem mindegyikük vonta vissza kérelmét.

A fentiek alapján a Döntőbizottság a Kbt. 151. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ket. 31. § c) pontja és a Kbt. 151. § (6) bekezdése alapján a jogorvoslati kérelmet a 3. kérelmi elem tekintetében megszüntette.

A kérelmezők a jogorvoslati eljárás során két kérelmi elemet visszavontak.

A Kbt. 151. § (7)-(8) bekezdése értelmében

(7) A kérelmező az eljárás megindítására irányuló kérelmét vagy annak egyes kérelmi elemeit az érdemi határozat [165. §] meghozataláig visszavonhatja.

(8) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja vagy a jogorvoslati eljárást a (6) bekezdésben foglalt okból megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőnek visszajár. A kérelem vagy egyes kérelmi elemek visszavonása esetén a kérelmező a fenntartott kérelmi elemekre figyelemmel és a külön jogszabályban meghatározottak szerint tarthat igényt az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésére.

A két kérelmi elem visszavonására tekintettel a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást a két kérelmi elem tekintetében a Kbt. 151. § (6) és (7) bekezdésére tekintettel megszüntette.

A **Döntőbizottság** ezt követően az **1. kérelmi elemet** vizsgálta meg és az alábbiak alapján megállapította, hogy az alapos.

A kérelmezők az 1. kérelmi elemben azt kifogásolták, hogy az ajánlatkérő jogsértően járt el akkor, amikor egyrészt az ajánlatkérő jogsértően járt el akkor, amikor a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatát nem nyilvánította érvénytelenné, másrészt nem biztosított betekintést részükre az üzleti titokká nyilvánítás indoklásába, illetve az ajánlatába.

Az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdéseit, a Kbt. 72. §-át és 73. § (2) bekezdését, valamint jogtalanul és visszaélészerűen alkalmazta a Kbt. 44. §-át.

A releváns jogszabályi rendelkezések az alábbiak:

A Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák

(1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

(2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

(3) Az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni. A joggal való visszaélés tilos.

(4) Az ajánlatkérőnek a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt tartva kell eljárnia.

A Kbt. 41. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők között a közbeszerzési eljárással kapcsolatos minden nyilatkozattétel - ha e törvényből más nem következik - írásban történik.

A Kbt. 44. §-a az alábbiakat tartalmazza

(1) A gazdasági szereplő az ajánlatban, részvételi jelentkezésben, hiánypótlásban, valamint a 72. § szerinti indokolásban elkülönített módon elhelyezett, üzleti titkot (ideértve a védett ismeretet is) [Ptk. 2:47. §] tartalmazó iratok nyilvánosságra hozatalát megtilthatja. Az üzleti titkot tartalmazó irat kizárólag olyan információkat tartalmazhat, amelyek nyilvánosságra hozatala a gazdasági szereplő üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet okozna. A gazdasági szereplő az üzleti titkot tartalmazó, elkülönített irathoz indokolást köteles csatolni, amelyben részletesen alátámasztja, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet. A gazdasági szereplő által adott indokolás nem megfelelő, amennyiben az általánosság szintjén kerül megfogalmazásra.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a gazdasági szereplő nem nyilváníthatja üzleti titoknak különösen

a) azokat az információkat, adatokat, amelyek elektronikus, hatósági vagy egyéb nyilvántartásból bárki számára megismerhetők,

b) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (3) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános adatokat,

c) az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező által az alkalmasság igazolása körében bemutatott

ca) korábban teljesített közbeszerzési szerződések, illetve e törvény szerinti építés- vagy szolgáltatási koncessziók megkötésére, tartalmára és teljesítésére vonatkozó információkat és adatokat,

cb) gépekre, eszközökre, berendezésekre, szakemberekre, tanúsítványokra, címkékre vonatkozó információkat és adatokat,

d) az ajánlatban meghatározott áruk, építési beruházások, szolgáltatások leírását, ide nem értve a leírásnak azt a jól meghatározható elemét, amely tekintetében az (1) bekezdésben meghatározott feltételek az ajánlattevő által igazoltan fennállnak,

e) ha az ajánlatkérő annak benyújtását kéri, az ajánlattevő szakmai ajánlatát, ide nem értve a szakmai ajánlatnak azt a jól meghatározható elemét, amely tekintetében az (1) bekezdésben meghatározott feltételek az ajánlattevő által igazoltan fennállnak és a (3) bekezdés alapján nincs akadálya az üzleti titokká nyilvánításnak.

(3) A gazdasági szereplő nem tilthatja meg nevének, címének (székhelyének, lakóhelyének), valamint olyan ténynek, információnak, megoldásnak vagy adatnak (a továbbiakban együtt: adat) a nyilvánosságra hozatalát, amely a 76. § szerinti értékelési szempont alapján értékelésre kerül, de az ezek alapjául szolgáló - a (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó - részinformációk, alapadatok (így különösen az árazott költségvetés) nyilvánosságra hozatalát megtilthatja.

(4) Ha a gazdasági szereplő meghatározott információk, adatok üzleti titokká nyilvánítása során az (1)-(3) bekezdésben foglaltakat nem tartotta be, az ajánlatkérő hiánypótlás keretében köteles felhívni az érintett gazdasági szereplőt a megfelelő tartalmú dokumentum benyújtására.

A Kbt. 45. (1) bekezdése alapján az adott eljárásban részt vett ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálásáról készített összegezés megküldését követően kérheti, hogy más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének - ideértve a hiánypótlást, felvilágosítást, valamint a 72. § szerinti indokolást is - üzleti titkot nem tartalmazó részébe betekinthessen. Az iratbetekintésre vonatkozó kérelemben a gazdasági szereplő köteles megjelölni, hogy milyen feltételezett jogsértés kapcsán, az ajánlat vagy részvételi jelentkezés mely részébe kíván betekinteni. Az iratbetekintést munkaidőben, a kérelem beérkezését követő két munkanapon belül kell biztosítani. A betekintést az ajánlatkérő a gazdasági szereplő által megjelölt feltételezett jogsértéshez kapcsolódó jogérvényesítéséhez szükséges mértékben köteles biztosítani. Más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének teljes körű átvizsgálása a betekintés körében nem lehetséges.

A Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor választása szerint az e törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el a 113-116. §-ban foglalt eltérésekkel.

A Kbt. 113. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő a nyílt, a meghívásos és a tárgyalásos eljárást megindító felhívást nem hirdetmény útján teszi közzé. Az ajánlatkérő az eljárás megindításának napját legalább öt munkanappal megelőzően, de legfeljebb tizenkét hónapon belül köteles a Közbeszerzési Hatóság által elérhetővé tett elektronikus úton és módon a megindítandó eljárásról szóló összefoglaló tájékoztatást küldeni a Közbeszerzési Hatóságnak, amelyet a Közbeszerzési Hatóság a megküldést követően egy munkanapon belül a honlapján közzétesz. Az összefoglaló tájékoztatásban konkrétan meg kell

jelölni az ajánlatkérő nevét és címét, az érdeklődés jelzésére szolgáló elérhetőséget, a szerződés tárgyát, a szerződés időtartamát vagy a teljesítés határidejét, a teljesítés helyét, a 114. § (11) bekezdése szerinti fenntartást, valamint a gazdasági szereplőknek szóló arra vonatkozó felhívást, hogy érdeklődésüket az eljárás iránt az ajánlatkérőnél jelezzék az ajánlatkérő által az összefoglaló tájékoztatásban meghatározott időpontig, amely nem lehet az összefoglaló tájékoztatás megküldését követő ötödik munkanapnál korábbi. A közbeszerzés tárgyára vonatkozó adatokat az összefoglaló tájékoztatásban úgy kell megadni, hogy annak alapján a gazdasági szereplők meg tudják ítélni, hogy az eljárás iránti érdeklődésüket kívánják-e az ajánlatkérőnél jelezni. Az érdeklődés jelzésére a 41. § alkalmazandó. A tájékoztatás tartalma a közzétételét követően nem módosítható. Ha az ajánlatkérő nem vagy nem a tájékoztatásban szereplő adatoknak megfelelően kívánja az eljárást megindítani, abban az esetben a tájékoztatás visszavonásáról legkésőbb a megküldésétől számított tizenkét hónapon belül köteles értesíteni a Közbeszerzési Hatóság által elérhetővé tett elektronikus úton és módon a Közbeszerzési Hatóságot, valamint írásban azokat a gazdasági szereplőket, akik addig az ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték. A Közbeszerzési Hatóság a visszavonás tényét az értesítést követően egy munkanapon belül a honlapján közzéteszi.

A fenti szabályok szerint a jogalkotó az új Kbt. szabályozásában meg kívánta szüntetni azt a kialakult joggyakorlatot, hogy az ajánlattevők az üzleti titokra hivatkozással szinte a teljes ajánlatukat elzárják attól, hogy az megismerhető legyen a Kbt. szerinti specifikumokra figyelemmel, ahol adott esetben sérülhet az egyik legfontosabb alapelv, a nyilvánosság.

A jogalkotó az új szabályokkal annak az elvárásnak kívánt megfelelni, hogy az ajánlattevők a közbeszerzési eljárás meghatározott szakaszában betekinthesse a többi, az érdekelt ajánlattevő által nevesített ajánlattevő ajánlatába. Ez alapvetően az előzőekben hivatkozott nyilvánosság alapelve mellett a verseny tisztaságát és az egyenlő elbánás elvét is biztosítani kívánja.

Természetesen azonban a jogalkotónak arra is figyelemmel kellett lennie, hogy a polgári jog és a versenyjog területén alkalmazandó és védendő üzleti titok a közbeszerzési eljárásban is tetten érhető és akceptálendő személyhez fűződő alanyi jogosultság.

A Kbt. ennek megfelelően lehetővé teszi az ajánlattevők számára, hogy az ajánlatuk, részvételi jelentkezésük, a hiánypótlásuk, az ajánlati árra adott indokolásuk bizonyos részét üzleti titoknak minősítéssel védjék.

A Kbt. a 44. § (2) bekezdésében azokat a leggyakrabban előforduló körülményeket és feltételeket sorolja fel, amelyek tekintetében nem alkalmazható az üzleti titok védelme a közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlat vagy részvételi jelentkezés tekintetében.

Az is jelentős különbség a korábbi szabályozáshoz képest, hogy az üzleti titokkal védett adatok, tények csak olyanok lehetnek, amelyek nyilvánosságra

hozatala az érintett gazdasági szereplő üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet okozna.

Az ajánlatkérőnek ebben a körben először azt kell megvizsgálnia, hogy a védendő adat valóban olyan, amely az üzleti titok körébe tartozik-e, majd ezt követően azt, hogy annak nyilvánosságra kerülése okoz-e olyan sérelmet, amely aránytalanak minősül.

A megfelelő védelem megállapításához az ajánlattevőknek kötelezettségük, hogy az üzleti titokkal érintett adataik, tényeik tekintetében indokolást kell adniuk, hogy azok miért és milyen érdekek mentén minősülnek üzleti titoknak és az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számukra aránytalan sérelmet. A gazdasági szereplő által adott indokolás nem megfelelő, amennyiben az általánosság szintjén kerül megfogalmazásra.

Amennyiben az ajánlatkérő azt állapítja meg, hogy az ajánlattevő rendelkezett üzleti titokról az ajánlata körében, de nem csatolt indokolást vagy az indokolás nem a törvényi szabályoknak megfelelő, akkor fel kell hívni az érintett ajánlattevőt a törvényi előírásoknak megfelelő tartalmú indokolás benyújtására. Ezt követően meg kell vizsgálnia az indokolás tartalmát és amennyiben azt állapítja meg, hogy az üzleti titok olyan körben került előterjesztésre, amelyre az nem alkalmazható és az nem került feloldásra, vagy az indokolás csupán általánosságokat tartalmaz, az érintett ajánlat érvénytelenségét kell megállapítania.

A Kbt. 66. § (1)-(2) bekezdése alapján

(1) Az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.

(2) Az ajánlatnak tartalmaznia kell különösen az ajánlattevő kifejezett nyilatkozatát az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeire, a szerződés megkötésére és teljesítésére, valamint a kért ellenszolgáltatásra vonatkozóan.

A Kbt. 69. § (2) bekezdés első mondata szerint az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni.

A Kbt. 70. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő az ajánlatokat a lehető legrövidebb időn belül köteles elbírálni. Az ajánlatkérő a 69. §-tól eltérően az ajánlatok bírálata és értékelése nélkül meghozhatja az eljárás eredménytelenségéről szóló döntést, ha az adott eljárásban végleges árajánlatok mindegyike meghaladja a - 75. § (4) bekezdésének megfelelően igazolt - rendelkezésre álló anyagi fedezet összegét. Ha az ajánlatkérő nem végzi el az ajánlatok bírálatát, az eredménytelen eljárásra tekintettel az ajánlatkérő nem

élhet a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás indításának lehetőségével a 98. § (2) bekezdés a) pontja szerint.

A Kbt. 71. § (1) Az ajánlatkérő köteles az összes ajánlattevő és részvételre jelentkező számára azonos feltételekkel biztosítani a hiánypótlás lehetőségét, valamint az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, igazolás tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől vagy részvételre jelentkezőtől felvilágosítást kérni.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés fb) pontja értelmében az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha a Kbt. 44. § (1) bekezdése szerinti indokolás a hiánypótlást követően sem megfelelő.

A vizsgált eljárásban az rendelkezésre adatok, tények alapján azt állapította meg a Döntőbizottság, hogy a közbeszerzési eljárásban a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatában ajánlata 67-150 oldalait – a beárazott költségvetés teljes terjedelemben – üzleti titoknak minősítette, ehhez kapcsolódó indokolást azonban nem csatolt.

Az ajánlatkérő azt követően felhívta hiánypótlásra azzal, hogy csatolja az üzleti titok tekintetében az indokolását és részletesen támassza alá, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet.

A Bau-Vill Épker Kft. a hiánypótlást teljesítette, azonban az indokolást is üzleti titokká minősítette.

Az üzleti titok tekintetében pedig előadta, árképzési módja, T &P Beton Kft árajánlata, MINELL Kft árajánlata, PURECON Plus Kft árajánlata, stb., amelyek nyilvánosságra hozatala a már ismertetett okok miatt üzleti sérelmeket okozhat.

Az ajánlatkérő ezt követően hiánypótlási felhívást bocsátott ki és ebben azt kérte, hogy csatoljon ajánlatához olyan indokolást, amely részletesen alátámasztja, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet és közölte azt is, hogy az üzleti titokra vonatkozó indokolás nem lehet üzleti titok.

A Bau-Vill Épker Kft. erre azt közölte, hogy az üzleti titokkal kapcsolatos érveit már előadta, azt nem kívánta megismételni és további, az indokolásban megadott tényeihez képest további érveket nem adott elő.

Az ajánlatkérő ezt követően további intézkedést nem tett és az ajánlattevőt az eljárás nyertes ajánlattevőjévé nyilvánította, továbbá a kérelmezőknek nem engedett betekintést sem az ajánlat üzleti titokkal védett részébe sem az indokolásba, sem az arra vonatkozó hiánypótlásba.

Ezen tények alapján az volt megállapítható, hogy az ajánlatkérő a saját hiánypótlási felhívásában megfogalmazottakhoz képest elfogadta a Bau-Vill

Épker Kft. indokolását és az erre vonatkozó hiánypótlás üzleti titokká nyilvánítását.

Az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 44. § (1) bekezdését, mivel olyan indokolást fogadott el a közbeszerzési eljárásban, mely nem tartalmazott a hiánypótlási felhívása ellenére semmilyen körülményt arról, hogy az indokolásban nevesített adatok nyilvánosságra hozatala a gazdasági szereplő üzleti tevékenysége szempontjából hogyan és miért okozna aránytalan sérelmet, mivel csupán megismételte az indokolásban rögzítetteket, semmilyen új tény nem közölt a hiánypótlásban.

A Döntőbizottság megvizsgálta az indokolást is és ebben a Bau-Vill Épker Kft. döntő részben általánosságokat fogalmazott meg, nem adott meg a csatolt egyéb dokumentumokon kívül semmilyen olyan adatot vagy tényt, amely igazolta volna az üzleti titok nyilvánosságra hozatalának aránytalan sérelmét.

Az ajánlatkérőnek erre tekintettel meg kellett volna a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatának érvénytelenségét állapítania a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontjára és a Kbt. 113. § (1) bekezdésre figyelemmel alkalmazandó Kbt. 44. § (1) és (2) bekezdése és a Kbt. 73. § (1) bekezdés fb) pontja alapján, a Kbt. 69. § (2) bekezdés első mondata szerint.

A Döntőbizottság azt is megállapította, hogy a Kbt. 44. §-a egyetlen rendelkezése sem biztosít olyan védelmet az üzleti titok indokolása körében, mint amelyet a törvény által biztosított körben jogszerűen alkalmazott üzleti titok esetén lehetővé tesz.

Ez alapján a Döntőbizottság azt állapította meg, hogy az ajánlatkérő jogsértően járt el, amikor a fentiek szerint nem állapította meg a Bau-Vill Épker Kft. ajánlatának érvénytelenségét és nem engedett a kérelmezőknek betekintést az az üzleti titok indokolásba.

Az ajánlatkérő ezen magatartásával megsértette a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja és a Kbt. 113. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Kbt. 45. § (1) bekezdését.

A kérelmezők e körben a Kbt. 2. § (1) –(4) bekezdésben rögzített alapelvek megsértését is kérték vizsgálni.

A Döntőbizottság törtetlen joggyakorlata alapján alapelvi sérelmet csak akkor állapít meg a részletszabályokban rögzített jogsértés(ek) megállapítása mellett, ha a részletszabályokban rögzített tényállás és tényállási elemek nem képezik le a kifogásolt ajánlatkérői magatartást és így többlettényállási elem merül fel, mely alapelvek vizsgálatát indokolja.

A vizsgált esetben a kérelmezők nem hivatkoztak olyan többlettényállásra, amely a részletszabályokban megállapított jogsértések mellett indokolták volna

további alapelvi sérelem megállapítását, így a Döntőbizottság a kérelmezők 1. kérelmi eleme tekintetében alapelvi sérelmet nem látott megvalósultnak.

A Döntőbizottság ezt követően a **2. kérelmi elemet** vizsgálta meg és a következőket állapította meg.

Ebben azt kérték a kérelmezők vizsgálni, hogy a Bau-Vill Épker Kft. ajánlati ára aránytalanul alacsony.

A kérelmezők ezt konkrét adatokkal az iratbetekintés hiánya miatt nem tudták alátámasztani, de álláspontjuk szerint - figyelemmel a Kraftszer Kft. által megajánlott aránytalanul alacsony árra – a Bau-Vill Épker Kft. ajánlati ára is aránytalanul alacsony, mivel az még alacsonyabb, mint a Kraftszer Kft. ajánlati ára.

A Kbt. 72. §-a az aránytalanul alacsony ár tekintetében a következő elvárásokat rögzíti:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez - ha az elfogadhatóság kétséges - további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabékekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

(5) Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.

(6) Az ajánlatkérő az állami támogatás miatt kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot csak abban az esetben nyilváníthatja érvénytelennek, ha ezzel kapcsolatban előzetesen írásban tájékoztatást kért az ajánlattevőtől, és ha az ajánlattevő nem tudta igazolni, hogy a kérdéses állami támogatást jogszerűen szerezte. Az ezen okból érvénytelen ajánlatokról az ajánlatkérő köteles tájékoztatni - a Közbeszerzési Hatóságon keresztül - az Európai Bizottságot.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglalt eljárásrendet megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha az ajánlatnak valamely egyéb eleme tartalmaz teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást. Ebben az esetben az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy az adott kötelezettségvállalás teljesíthető.

Az ajánlatkérőnek a fenti rendelkezések alapján meg kell vizsgálnia a benyújtott ajánlatokat abból a szempontból, hogy nem tartalmaznak-e aránytalanul alacsony mértékű ajánlati elemet, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

Lényeges új változás a korábbi szabályozáshoz képest, hogy az ajánlatkérőnek a viszonyítása alapján nem a becsült érték, hanem a megkötni tervezett szerződés tárgya és nem határozta meg a jogalkotó azt a mértéket, ami alatti árak tekintetében kötelező az indokoláskérés. A törvény így kettős kihívás elé állítja az ajánlatkérőket egyrészt azért, mert az általa beszerezni kívánt szolgáltatás, áru illetve építési beruházás tárgyát, tartalmát kell összevetnie az ajánlatban szereplő ajánlati árral vagy költséggel, másrészt az ajánlatkérőnek kell a konkrét eljárás konkrét adatait, az adott piac viszonyait, a beszerezni kívánt áru, szolgáltatás, építési beruházás specifikumai alapján azt az eltérési mértéket meghatározni, amilyen mértékű eltérés mellett indokolást kér az érintett ajánlattevőktől.

Azt is hangsúlyozni kell, hogy a kialakult joggyakorlat ugyan még a régi szabályozás alapján honosodott meg, azonban az új szabályok lényegében abban

nem hoztak változást, hogy az ajánlatkérőnek azt az ajánlati elemet kell megvizsgálnia, amit a közbeszerzési dokumentációjában előírt.

Az ajánlatkérő amennyiben egyösszegű ajánlati árat határozta meg, annak körében kell a vizsgálatát lefolytatnia.

A Kbt. hatályos szabályozása egyértelművé teszi, hogy akkor kell indokolást kérni az ajánlatkérőnek az ajánlati ár tekintetében, amennyiben a szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

Lényeges szabályozást tartalmaz az építési beruházások, valamint építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 322/2015. Korm. rendelet) 16. pontja szerint az aránytalanul alacsony ár vizsgálata során alkalmazandó a 25. §-a.

A 322/2015. Korm. rendelet a 25. §-a alapján

(1) Amennyiben a rezsioradíj mértéke az eljárásban a Kbt. 76. §-a szerint önállóan értékelésre kerül, aránytalanul alacsony árajánlatnak minősül, ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértékénél.

A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben foglaltakon kívüli esetekben az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében arra vonatkozóan is tájékoztatást kér, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. Ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.

A fenti szabályozás is azt támasztja alá, hogy az ajánlatkérőnek mindig azt kell vizsgálnia az aránytalanul alacsony ár vizsgálata tekintetében, amit a közbeszerzési eljárásban előírt.

A rezsioradíj mint ajánlati elem akkor képezheti az aránytalanul alacsony ár és így valamely ajánlat érvénytelensége megállapításának kifejezett alapját, ha azt az ajánlatkérő értékelési (rész)szempontként kifejezetten előírta. Egyéb esetben az ajánlatkérőnek tájékoztatást kell kérnie az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevőtől arra nézve, hogy az ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen

összeggel és módon vett figyelembe. Ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.

Ez azt jelenti, hogy a rezsioradíj mértéke ha az nem értékelési (rész)szempont, akkor az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj csupán a vizsgálat egyik eleme lehet, és annak alacsony volta az ajánlatkérő fokozottabb vizsgálatát igényli, de nem eredményezheti az ajánlatkérő erre irányuló fokozott vizsgálatát nélkül az ajánlat érvénytelenségét szemben a 322/2015. Korm. rendelet (1) bekezdésében foglaltakkal.

A vizsgált eljárásban az ajánlatkérő meghatározta, hogy az ajánlattevőknek az ajánlatukat átalányáron történő kivitelezésre kell megtenniük. Az ajánlattevőknek a kiadott árazatlan költségvetést kellett beárazniuk és a meghatározott résszempontok megalapozottságát szakmai ajánlattal kellett alátámasztaniuk.

Az ajánlatkérő nem írta elő a közbeszerzési dokumentumaiban, hogy az ajánlattevőknek bármilyen normát alkalmazniuk kellene a rezsioradíjak kalkulálása körében.

Az 1. értékelési résszempont az ajánlati ár volt és nem a rezsioradíj mértéke.

Az ajánlatot benyújtó ajánlattevők benyújtották az árazott költségvetéseiket az ajánlati ár vonatkozásában.

Az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokoláskérésében mind a Bau-Vill Épker Kft.-től, mind a Kraftszer Kft.-től, mind a kérelmezőktől három költségvetési tétel tekintetében a rezsioradíjra kérdezett rá a 322/2015. Korm. rendelet 25. §-ára utalva.

A Bau-Vill Épker Kft. megadta az indokolását, amelyben bemutatta az általa alkalmazott rezsioradíjakat, mely tekintetében az ajánlattevő normák felhasználásával, de a saját kivitelezői tapasztalatainak beépítésével határozta meg az egységárakat.

Miután a rezsioradíjra vonatkozóan az ajánlatkérő nem írt elő semmilyen alkalmas, így az EMIR norma alkalmazását sem, nem állapítható meg, hogy a Bau-Vill Épker Kft. ajánlati ára aránytalanul alacsony lenne az ajánlatában és a benyújtott hiánypótlásban foglaltakra tekintettel.

A Döntőbizottság a fenti indokokra tekintettel a kérelmezők 2. kérelmi elemét elutasította.

A 4. kérelmi elemben az iratbetekintési lehetőség elmulasztását kifogásolták a kérelmezők a Kraftszer Kft. ajánlatában.

A Döntőbizottság az 1. kérelmi elemnél kifejtett érvelését fenntartva megállapította, hogy a kérelmezők előzetes vitarendezési kérelme tartalmazta a Kraftszer Kft. ajánlattevő tekintetében a 4. részszempontra vonatkozó hiánypótlásban becsatolt szakmai ajánlattal szembeni hiánypótlás kifogásolását. Az ajánlatkérő az iratbetekintésen az előzetes vitarendezési kérelem alapján a Kraftszer Kft. ajánlatát (2. oldal- Felolvasólap); ajánlati költségvetést (20-130. oldal), hiánypótlást és indokolását (6-11. oldal); hiánypótlás és indokolás (1-2. oldal) dokumentumokat mutatta meg a kérelmezőknek.

Az ajánlatkérő annak ellenére, hogy a kérelmezők megjelölték a Kraftszer Kft. ajánlattevő tekintetében a 4. részszempont körében a szakmai ajánlat hiánypótlásával kapcsolatos kifogásaikat, e körben nem engedett iratbetekintés részükére, megsértve ezzel a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja és a Kbt. 113. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Kbt. 45. § (1) bekezdését.

A Döntőbizottság ezt követően az **5. kérelmi elem** vonatkozásában az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy alaptalan.

A Döntőbizottság a 2. kérelmi elemnél kifejtetteket változatlanul fenntartva azt állapította meg, hogy a Kraftszer Kft. nem a minimális építőipari rezsióradíj 2015. évi mértékéről szóló 40/2015. (IX. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: 40/2015, MvM rendelet) szerinti produktivitási – improduktív értékekkel számolt, 87,16% helyett 89,97% és 12,84% helyett 10,03%-kal.

A 40/2015. MvM rendelet nem került rögzítésre a közbeszerzési dokumentumokban az alkalmazandó különleges jogszabályi előírások között, így az alkalmazása nem volt megkövetelhető és kötelező sem.

A Kraftszer Kft. díj egységára az I. munkanem tekintetében 4.895,00.- Ft/m³.

Ez az összeg tartalmazta:

szakember költsége	segédmunkás költsége	0,5 ó x 4500 Ft/ó	2250,00.- Ft/m ³
kézi vibrációs henger költsége	0,28 műó x 2500 Ft/műó		700,00.- Ft/m ³
vízszállító-locsoló jármű költsége	0,003 műó x 29.500 Ft/műó		88,50.- Ft/m ³
tömörítő lap költsége	0,14 műó x 9000 Ft/műó		1260,00.- Ft/m ³
többlet anyagmozgatás költségét a segédmunkás költsége tartalmazza			
Vállalkozói fedezet			596,50.- Ft/m ³

Részletesen kibontotta az egységárelemzését, bemutatta az út és járda betonozás munkafolyamatához szüksége műszakórával felszorozott értékeket.

A kérelmezők szerint az ÉMIR norma szerint 2,43 óra szükséges 1 m³ betonozáshoz, ez alapján a díjköltsége: 4500.-Ft/ó x 2,43 = 10.935.-Ft kellene, hogy legyen a 4.895.-Ft helyett. A kérelmezők az egységárelemzéshez érdemi észrevételt nem tettek, nem mutatták ki, hogy az ajánlattevő által bemutatott műszakórák alatt miért nem végezhető el a munka.

II. munkanem tekintetében

díj egységár:	1.049,00.- Ft/m ³
segédmunkás költsége 0,2 ó x 4500 Ft/ó	900,00.- Ft/m ³
Vállalkozói fedezet	149,00.- Ft/m ³

Az ajánlattevő részletesen bemutatta az egységárelemzését, bemutatta az árok földkiemelésére közművesített területen kézi erővel munkafolyamatához szüksége műszakórával felszorozott értékeket.

A kérelmezők állítása szerint az ÉMIR norma szerint 2,09 óra szükséges 1 m³ az árok földkiemelésére közművesített területen kézi erővel.

Ez alapján a díjköltsége 4500.-Ft/ó x 2,09 = 9.405.-Ft kellene, hogy legyen 1.049.-Ft helyett. Az egységárelemzéshez érdemi észrevételt nem tett, nem mutatta ki, hogy az ajánlattevő által bemutatott műszakórák alatt miért nem végezhető el a munka.

III. csővezeték bontása munkanem

III.1. VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése "K" tétel

anyag egységár:	0,00.- Ft/m ³
díj egységár:	549,00.- Ft/m ³
segédmunkás költsége 0,05 ó x 4500 Ft/ó	226,00.- Ft/m ³
kotró költsége 0,03 műó x 8500 Ft/műó	255,00.- Ft/m ³
Vállalkozói fedezet	68,00.- Ft/m ³

A Krafyszer Kft. részletesen bemutatta az egységárelemzését, bemutatta a VB. Fedlapok bontása és visszahelyezése munkafolyamatához szüksége műszakórával felszorozott értékeket.

A kérelmezők kifogása e körben az volt, hogy az ajánlattevő nem ÉMIR norma szerinti kalkulált. Az egységárelemzéshez érdemi észrevételt nem tett, nem mutatta ki, hogy az ajánlattevő által bemutatott műszakórák alatt miért nem végezhető el a munka.

A fenti indokok alapján a Döntőbizottság álláspontja szerint a kérelmezők 5. kérelmi eleme nem megalapozott, mivel a rezsioradíjra vonatkozó norma alkalmazása nem volt előírás, illetve a Krafyszer Kft. bemutatta részletesen az általa kalkulált rezsioradíjat, amelynek értéke a kötelező norma hiányában nem minősíthető alacsonynak, így a Döntőbizottság a kérelmezők 5. kérelmi elemét elutasította.

A Döntőbizottság a kérelmezők **6. kérelmi elemét** megvizsgálva megállapította, hogy az a következők alapján alapos.

A kérelmezők ebben a saját ajánlatuk érvénytelenné nyilvánítását kifogásoltak arra hivatkozással, hogy az általuk konkrétan és tételesen megjelölt rezióradíj alapján az ajánlatuk nem lehet aránytalanul alacsony annál is inkább, mert a két másik vizsgált ajánlattevő ajánlati ára az ő áruknál is alacsonyabb és az ajánlatkérő velük szemben nem állapította meg azok aránytalanul alacsony voltát.

Az ajánlatkérő indokolása szerint azért volt a kérelmezők ajánlata érvénytelen, mert az ajánlatuk aránytalanul alacsony árat tartalmazott, ezért indokolást, majd további kiegészítő indokolást kért. Az ajánlattevőknek indokoláskérési felhívásban foglaltakra adott válasza alapján megállapítható, hogy a rezióradíj számításuk nem felelt meg a jogszabályban foglaltaknak, ami által az ennek figyelembe vételével kialakított ajánlati árak sem megfelelő. Az ajánlattevők indokolása alapján megállapítható, hogy a rezióradíj kalkuláció improduktív órák költsége elnevezésű sorban nem a 40/2015. (IX. 14.) MvM rendelet 1. számú mellékletében foglaltak szerint adta meg az improduktív órák költségét.

A hivatkozott rendelet alapján is nyilvánvaló azon jogalkotói szándék, amellyel a fent megjelölt számítás szerint az improduktív órák költsége megegyezik a 23. sorban rögzített összköltség 12,84%-ával. Az ajánlattevők azonban a jogszabállyal ellentétesen határozták meg az improduktív órák költségét, amellyel ezáltal jogszabályba ütköző módon számították ki a rezióradíjat, a teljes ellenszolgáltatás összegét is. Mindezekre tekintettel az ajánlattevők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánította, mivel az ajánlattevők ajánlata nem felelt meg a jogszabálynak.

A Döntőbizottság az aránytalanul alacsony árra vonatkozó korábbi megállapításait fenntartva arra mutat rá, hogy az ajánlatkérő nem írta elő a 40/2015. MvM rendelet alkalmazását. Ennek hiányában nem is hivatkozhat arra, hogy a kérelmezők ajánlati árát, a kalkulált rezióradíját nem a 40/2015. MvM rendelet szerinti improduktív órák költsége alapján állapították meg, és erre nem alapíthat érvénytelenséget a Kbt. 73. § (1) bekezdés tekintettel annál is inkább, mert a kérelmezők ajánlati ára volt a legmagasabb a vizsgált három ajánlattevő közül.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja értelmében az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit.

Az ajánlatkérőnek a kötelezettsége az ajánlati ár vizsgálata, ennek körében olyan jogszabályoknak való megfelelést vizsgálhat, amelyet kifejezetten nevesített és közölte annak alkalmazását.

Ennek megfelelően olyan jogszabályban foglalt rendelkezések megsértését nem állapíthatja meg a kérelmezők ajánlata érvénytelenségének alapjául, amelyet nem határozott meg a közbeszerzési dokumentumaiban.

A fentiek alapján a Döntőbizottság azt állapította meg, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontjára és a Kbt. 113. § (1) bekezdésre tekintettel alkalmazandó Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdés első mondatát.

A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva a fenti indokokra tekintettel a jogorvoslati kérelem tekintetében az 1., a 4. és a 6. kérelmi elem tekintetében a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján megállapította a fentiek szerinti jogsértéseket és a (3) bekezdés b) pontja szerint megsemmisítette az ajánlatkérő eljárást lezáró döntését és a d) pont szerint bírságot szabott ki. A Döntőbizottság a 2. és 5. kérelmi elemek tekintetében a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján az alaptalan kérelmi elemeket elutasította, és a 3. kérelmi elem kapcsán az eljárást a Kbt. 151. § (6) bekezdése alapján megszüntette.

A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy a szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének, illetve az eltiltás időtartamának megállapításában az eset összes körülményét - így különösen a jogsértés súlyát, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását, a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot, támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat - figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A Kbt. 165. § (5) bekezdése szerint a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek és az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege - a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 15%-a.

A Döntőbizottság az eset összes körülményének mérlegelésével a jelen esetben további jogkövetkezményként a bírság kiszabását indokoltnak tartotta, mivel az ajánlatkérő jogsértően állapította meg a kérelmezők ajánlatának érvénytelenségét és a nyertesnek kinyilvánított ajánlattevő ajánlatának érvényességét.

A Döntőbizottság ugyanakkor a bírság összegének meghatározásakor figyelembe vette, hogy az ajánlatkérő együttműködő magatartást a törvényben foglalt kötelezettségein és jogain túlmenően nem tanúsított, a közbeszerzési eljárás becsült értékét valamint, hogy a jogsértés reparálható.

A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ket. 72. § (1) bekezdés de) pontja alapján rendelkezett a költségek viseléséről.

A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(6) bekezdésein alapul.

A Kbt. 151. § (8) bekezdése szerint, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja vagy a jogorvoslati eljárást a (6) bekezdésben foglalt okból megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőknek visszajár. A kérelem vagy egyes kérelmi elemek visszavonása esetén a kérelmezők a fenntartott kérelmi elemekre figyelemmel és a külön jogszabályban meghatározottak szerint tarthat igényt az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésére.

A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 45/2015. (XI. 2.) MvM rendelet (a továbbiakban: MvM rendelet) 2. § (1)-(3) bekezdései szerint :

(1) A Közbeszerzési Döntőbizottság az ügy érdemében hozott határozatában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 158. § (1) bekezdésétől eltérően az eljárási költségekről való döntés keretében az igazgatási szolgáltatási díjról a (2)-(3) bekezdés szerint rendelkezik.

(2) Amennyiben a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntéseket hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj 200 000 forintot meghaladó része a kérelmezőknek a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből 200 000 forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Közbeszerzési Döntőbizottság a Ket. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmezők viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

(3) Amennyiben a kérelmezők jogorvoslati kérelmében több jogsértés megállapítását is kérte, de a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügy érdekében hozott határozatában a kérelemnek csak részben ad helyt, az igazgatási szolgáltatási díjnak a Közbeszerzési Hatóság (2) bekezdés szerinti saját bevételével csökkentett részét az alapos és alaptalan kérelmek arányának figyelembevételével téríti vissza a kérelmezőknek.

A kérelmezők 2.157.328.- Ft igazgatási szolgáltatási díjat fizetett meg a 8 kérelmi elemre tekintettel.

A Ket. 153. § szerint eljárási költségek: 1. az eljárási illeték, 2. az igazgatási szolgáltatási díj.

A Ket. 157. § (2) bekezdése szerint az ellenérdekű ügyfelek részvételével folyó eljárásban a hatóság - ha egyes költségek tekintetében jogszabály másként nem rendelkezik - a 153. §-ban meghatározott eljárási költségek viselésére kötelezi

- a) a kérelem elutasítása esetén a kérelmezők ügyfelet,
- b) a kérelemnek megfelelő döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet,
- c) az eljárás megszüntetése esetén azt az ügyfelet, akinek eljárási cselekménye folytán az eljárási költség felmerült.

(3) Ha a határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség általa megállapított arányban való viselésére kötelezi a kérelmezők ügyfelet, illetve az ellenérdekű ügyfelet.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem tekintetében részben a jogsértést megállapította, így a Döntőbizottság az ajánlatkérőt az arányos (3 alapos kérelmi elemre vetített) igazgatási szolgáltatási díjnak, azaz 75.000.-Ft-nak a kérelmezők részére történő megfizetésére kötelezte az MvM rendelet 2. § (2), (3) bekezdései alapján.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a 3 alapos kérelmi elemre, valamint az 1 elkésetten előterjesztett kérelmi elemre tekintettel összesen 978.664.-Ft visszajár.

A kérelmezők a jogorvoslati eljárásban két kérelmi elemet visszavontak és egy kérelmi elemet elkésetten terjesztettek elő, ezért ezen kérelmi elemek tekintetében a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást megszüntette.

A Kbt. 151. § (5) – (7) bekezdései szerint

- (5) A Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmet - a Ket. 30. §-ában foglaltakon túl - érdemi vizsgálat nélkül öt napon belül elutasítja, ha megállapítja, hogy
- a) a kérelmező a hiánypótlási felhívásnak a meghatározott határidő alatt nem tett eleget vagy a kérelmét újból hiányosan adta be;

b) az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményét, felhívását, a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást, jogszerűen visszavonta.

(6) A Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást akkor is megszünteti, ha az (5) bekezdés alapján a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye, az elutasítási ok azonban az eljárás megindítását követően jutott a Közbeszerzési Döntőbizottság tudomására.

(7) A kérelmező az eljárás megindítására irányuló kérelmét vagy annak egyes kérelmi elemeit az érdemi határozat [165. §] meghozataláig visszavonhatja.

A Ket. 31. § (1) bekezdés c) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás kérelemre indult és az ügyfél kérelmét visszavonta, kivéve, ha az eljárás hivatalból is megindítható, és a hatóság az eljárást hivatalból folytatja, vagy ha az eljárásban több kérelmező vesz részt, és nem mindegyikük vonta vissza kérelmét.

A visszavont jogorvoslati kérelmi elemekre tekintettel a Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva a jogorvoslati eljárást a 3. és 4. kérelmi elemre tekintettel a Kbt. 145. § (1) bekezdésére tekintettel alkalmazandó Ket. 31. § (1) bekezdés c) pontjában írt feltételek teljesülése miatt megszüntette.

A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 45/2015. (XI. 2.) MvM rendelet 1. § (1) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság kérelemre indult eljárásáért - ideértve a koncessziós beszerzési eljárással kapcsolatos jogorvoslati eljárást is - igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

Ennek a (2) bekezdése szerint az igazgatási szolgáltatási díj alapja az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárás, koncessziós beszerzési eljárás, valamint tervpályázati eljárás esetében a beszerzés becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének 0,5%-a, de legalább 200 000 forint, legfeljebb 25 000 000 forint; uniós értékhatár alatti értékű közbeszerzési eljárás, koncessziós beszerzési eljárás, valamint tervpályázati eljárás esetében a beszerzés becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének 0,5%-a, de legalább 200 000 forint, legfeljebb 6 000 000 forint.

A Ket. 153. § 2. pontja szerint eljárási költség az igazgatási szolgáltatási díj.

A Ket. 157. § (2) bekezdés c) pontja szerint az ellenérdekű ügyfelek részvételével folyó eljárásban a hatóság - ha egyes költségek tekintetében jogszabály másként nem rendelkezik - a 153. §-ban meghatározott eljárási költségek viselésére kötelezi az eljárás megszüntetése esetén azt az ügyfelet, akinek eljárási cselekménye folytán az eljárási költség felmerült.

A Döntőbizottság a fentiekre figyelemmel rendelkezett a 200.000.- Ft feletti rész visszatérítéséről és döntött a Ket. 72. § (1) bekezdés de) pontja szerint a Ket. 157. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a költségek viseléséről akként, hogy a kérelmező ügyvédi munkadíjának megítélésekor figyelembe vette az alapos kérelmi elemek számát és a kérelem kidolgozottságát.

A határozat nem érdemi (megszüntető) rendelkezése(i) elleni külön jogorvoslat lehetőségét a Kbt. 169. § (1) bekezdése, a határozat érdemi rendelkezése(i) bírósági felülvizsgálatát a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat bírósági felülvizsgálatára - mivel az ajánlatkérő székhelye Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén található - a Pp. 326. § (14) bekezdés a) pontja alapján a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az illetékes.

A Kbt. 172. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel hívta fel a Döntőbizottság a felek figyelmét arra, hogy amennyiben nem tárgyaláson kívül kívánják a határozat bírósági felülvizsgálatát, akkor a tárgyalás tartását a keresetlevélben kell kérni.

A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet számára a Pp. 340/B. §-a írja elő az elektronikus út kötelező alkalmazását.

B u d a p e s t, 2016. augusztus 19.

Dr. Dajka Gabriella sk.
közbeszerzési biztos

Berekméri Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Szvetnik Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül: Nagy Edina

Kapják:

1. Dr. Sándor Ügyvédi Iroda, Dr. Sándor Sz. Zsolt (1113 Budapest, Bartók Béla út 60. I/4.)
2. Mészáros Ügyvédi Iroda, Dr. Nagy Edina alkalmazott ügyvéd (3525 Miskolc, Toldi u. 9.)
3. SADE-Magyarország Mélyépítő Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 72-74.)
4. VIA-AQUA Kft. (3700 Kazincbarcika, Irinyi út 1.)
5. DMT-BAU Kft. (3700 Kazincbarcika, Irinyi út 1.)
6. DMT Gátépítő Kft. (3700 Kazincbarcika, Irinyi út 1.)
7. Triut Építőipari Kft. (1144 Budapest, Füredi u. 74-76.)
8. VABEKO Kft. (8600 Siófok, Fő u. 260.)
9. BO-TO-Bau Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (3527 Miskolc, József A. u. 11/A.)
10. BAU-VILL ÉPKER Kft. (3530 Miskolc, Hadirokkantak útja 48.)
11. KIM-TECH Kft. (4065 Újszentmargita, Erdőtanya 1.)
12. Kalló Ügyvédi Iroda, Dr. Kalló János Márk ügyvéd (1137 Budapest, Pozsonyi u. 21. II/3.)
13. Közbeszerzési Hatóság Titkársága (Helyben)
14. Irattár